SPÓŁDZIELCA

ORGAN DLA SPÓŁDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Prenumerata kwartalna zł 7.50 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę pocztową. Ukazuje się 10 i 25 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania.

Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wysoki i 21 mm szeroki 60 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalta tekstowa 1 mm wys. i 80 szerok. zł 8.80. Zniżone ceny ogłoszeń według Cennika Nr. 1. Adres: Wydaw. Rolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48.

Telefon Nr. 116-79 i 116-80. Redakcja: 132-84 i 132-85.

Nr 6 | 25 marca 1943 r. | Rok III

Analiza rachunkowa i gospodarcza

Analiza rachunkowa i gospodarcza, czy też potocznie analiza rachunkowa, jest to badanie i wszechstronna ocena stanu oraz działalności przedsiębiorstwa według danych rachunkowości. Potoczne pojęcie analizy rachunkowej obejmuje w ten sposób zarówno właściwą analizę, czyli rozbiór badanego przedmiotu na części składowe jak i syntezę, czyli zestawienie poszczególnych składników w ponowną całość, co połączone jest przy tym z oceną badanych zagadnień. Analiza rachunkowa polega zatem na poznaniu rzeczywistości badanego przedsiębiorstwa oraz rozłożeniu jej na poszczególne zjawiska i składniki, a następnie na zestawieniu tej rozłożonej rzeczywistości w ponowną całość przy równoczesnym wyciągnięciu wniosków z badanych zagadnień. Nadto analiza rachunkowa jest również jednym ze sposobów kontroli działalności przedsiębiorstwa. Dlatego też metody analizy rachunkowej są równocześnie metodami wszechstronnej kontroli działalności przedsiębiorstwa. W ramach prac Związku Rewizyjnego, jako organu patronacko-rewizyjnego, analiza rachunkowa stanowi podstawowy sposób nadzoru i kontroli działalności przedsiębiorstw spółdzielni rolniczo-handlowych.

Cele analizy

W szczególności cele analizy rachunkowej są następujące:

a) wszechstronna ocena obecnego stanu przedsiębiorstwa, racjonalności jego struktury i równowagi finansowej, a w tym również poznanie wartości wewnętrznej składników bilansowych oraz sposobu zużycia środków własnych i obcych;

b) poznanie i ocena działalności gospodarczej i wyników bilansowych za pewien określony czasokres, z uwzględnieniem momentów planowości, jakości interesów, celowości wydatków i rentowności, jak również wpływu działalności na zdolność płatniczą przedsiębiorstwa;

c) stwierdzenie czy przebieg pracy przedsiębiorstwa odpowiada warunkom, jakie są stawiane zdrowemu i normalnie funkcjonującemu przedsiębiorstwu (wykazanie odchyleń od norm i wzorców).

Specjalnie przy dokonywaniu analizy przedsiębiorstwa spółdzielni należy zawsze mieć na uwadze odmienny charakter samego przedsiębiorstwa stylu gospodarki i badanie roli gospodarczej, jaką powinna spółdzielnia spełniać w odniesieniu do zrzeszonych członków.

Odmienne podejście przy przeprowadzeniu analizy

Analizę rachunkową przedsiębiorstwa spółdzielni rolniczo-handlowej przeprowadza zarówno kierownictwo spółdzielni jak i Związek Rewizyjny przez swoich rewidentów w ramach wykonywanego nad spółdzielnią ustawowego nadzoru. Również z pomocy analizy rachunkowej korzystają wierzyciele spółdzielni względnie organa planowania państwowego i kontroli skarbowo-podatkowej. Oczywiście w każdym wypadku podejście do analizy oraz jej przeprowadzenie będzie odmienne, a mianowicie:

a) Kierownictwo spółdzielni z całości materiału rachunkowego opracowuje szczegółowo te dane, które świadczą o osiągnięciach przedsiębiorstwa. Kierownictwo posługuje się również analizą przy ocenie już zakończonych procesów gospodarczych oraz przy opracowywaniu planu działalności i budżetu na okresy przyszłe.

W ten sposób Kierownictwo spółdzielni bada miesięczne bilanse surowe, sprawozdania kwartalne i specjalnie opracowane zestawienia za zakończone okresy (sezony) gospodarcze, wyciągając wnioski dla metod postępowania w przyszłych miesiącach i sezonach oraz analizując pełne materiały roczne przy opracowywaniu planu działalności i budżetu na następny rok obrachunkowy;

b) Rewidenci Związku Rewizyjnego, oceniając całość stanu i działalności przedsiębiorstwa spółdzielni, więcej naświetlają i przepracowują w swej analizie te odcinki działalności gospodarczej, gdzie praca przedsiębiorstwa była mniej zadowalająca, względnie gdzie zadania zarówno wewnętrzne, jak i ogólne wytyczne pracy gospodarczej nie zostały należycie wypełnione;

c) Wierzyciele spółdzielni korzystają z pomocy analizy rachunkowej dla ustalenia, czy udzielone kredyty są prawidłowo wykorzystywane przez dłużnika i czy można być pewnym terminowego zwrotu. Ze względu na ograniczony zakres zagadnienia, wierzyciele korzystają zazwyczaj nie z całości danych rachunkowych, a tylko z niektórych (bilans roczny, sprawozdania okresowe);

d) Organy planowania państwowego i kontroli skarbowo-podatkowej korzystają z analizy rachunkowej: 1. dla badania przebiegających procesów gospodarczych, 2. dla wyjaśnienia rzeczywistych danych co do stanu majątku, sumy obrotów i dochodów (zysków) przedsiębiorstwa.

Wymagania stawiane rewidentom Związku

Istota analizy rachunkowej polega na należytej ocenie stanu i działalności przedsiębiorstwa spółdzielni drogą

odpowiedniego zestawienia, doboru i tłumaczenia cyfr, otrzymanych w toku prac analitycznych. Stawia to poważne wymagania rewidentowi Związku, który dla opanowania istoty przedsiębiorstwa rewidowanej spółdzielni rolniczo-handlowej powinien być w kursie całości zagadnień, dotyczących organizacji i prowadzenia przedsiębiorstw tego rodzaju, a nadto powinien posiadać gruntowne wiadomości z dziedziny teorii analizy i bilansoznawstwa. Rachunkowość, jako podstawa analizy rachunkowej daje bogaty materiał dla poznania całości gospodarki, ale pod warunkiem, że analizujący dobrze włada analizą rachunkową i zna wszystkie podstawowe zasady techniki rachunkowej.

Podwójna rola rewidenta

Przy przeprowadzaniu analizy rachunkowej rewident Związku powinien zawsze pamiętać, iż reprezentuje zarówno czynnik nadzoru publicznego nad działalnością spółdzielni, a więc nad sposobem wykonywania istotnych zadań przedsiębiorstwa oraz nad rzetelnością wykazywanego stanu i wyników działalności, jak również czynnik patronacko-instrukcyjny przez wskazywanie dodatnich i ujemnych stron prowadzenia przedsiębiorstwa rewidowanej spółdzielni oraz sposobów naprawy.

Specjalna metoda prac analitycznych rewidenta

W pracach analitycznych rewidenta Związku występuje zazwyczaj specjalna metoda badań oparta na gromadzeniu przez Związek zbiorowych doświadczeń zrzeszonych spółdzielni. W ten sposób rewident, poznając życie przedsiębiorstwa, zwraca szczególną uwagę na porównanie badanych cyfr z normami przeciętnymi (normy wzorców i średnie statystyczne), by tą drogą ustalić, czy nie ma odchyleń przedsiębiorstwa od normalnej linii rozwoju. Z zastosowaniem tej metody prac analitycznych łączy się ściśle zagadnienie wypracowania przez Związek odpowiednich norm i wzorców. W odniesieniu do spółdzielni rolniczo-handlowych jesteśmy dopiero w trakcie poszukiwania lub tworzenia takich norm. .

Dane rachunkowe jako źródła analizy

Dane rachunkowe przedstawiają w wartościach cyfrowych stan majątkowy i działalność przedsiębiorstwa spółdzielni. Przy analizie rachunkowej wyciągamy z kompleksu cyfr dotyczących przedsiębiorstwa spółdzielni rolniczo-handlowej potrzebne wiadomości. Buchalteria i po części statystyka spełniają przy tym wielką rolę przygo-

towawczą, sumując jednolite fakty gospodarcze i zmieniając je w szeregi liczb, którym dopiero analiza rachunkowa daje należyte wytłumaczenia i naświetlenia.

Okresowe dokonywanie analizy

Prace analityczne mogą być dokonywane kilka razy do roku (miesięcznie, kwartalnie, okresowo), ale w pełnej formie zostają przeprowadzone dopiero po ukończeniu okresu obrachunkowego, gdy buchalteria ustaliła ostateczne wyniki działalności gospodarczej i zestawiła pełne sprawozdanie roczne wraz z bilansem zamknięcia. W praktyce rewizyjnej Związku omawiane prace analityczne są dokonywane w ramach corocznych rewizji spółdzielni i to przeważnie w pełnej formie na podstawie zamknięć rocznych.

Nadto pewne prace analityczne mogą być dokonywane w Biurze Związku Rewizyjnego w drodze badania kameralnego otrzymywanych sprawozdań okresowych i rocznych. Ograniczają się one zazwyczaj do wyciągania wniołalności gospodarczej spółdzielni, a to na podstawie posiadanego materiału sprawozdawczego spółdzielni.

Potrzeby badania wartości materiału rachunkowego

Istotą analizy rachunkowej jest wszechstronna ocena stanu działalności przedsiębiorstwa spółdzielni według dasków w odniesieniu do podstawowych momentów dzianych rachunkowości. Dokonana ocena będzie przedstawiała wartość tylko wtedy, gdy dane rachunkowości, na których opierają się badania i wyniki analizy, są wystarczające i zarazem prawdziwe. O ile natomiast dane rachunkowe nie dają rzeczywistego obrazu stanu z działalności przedsiębiorstwa spółdzielni, to wówczas ocena analityczna na tym oparta również może być niedokładna, lub niezgodna z rzeczywistością, a niekiedy wręcz fałszywa. Ponieważ zdarza się często, że oficjalne dane rachunkowe przedsiębiorstwa mogą być niedostateczne, niedokładne, albo nawet nieprawdziwe, przeto selekcja i ocena wartości materiału rachunkowego jest konieczną czynnością, poprzedzającą dokonanie właściwej analizy. Każdy rewident powinien przy tym zawsze pamiętać, iż księgowość i bilans są narzędziami w rękach tego, kto ich używa. Dlatego też przede wszystkim od woli i umiejętności sporządzających bilans należy mniejsza lub większa prawdziwość i rzetelność, mniejsza lub większa jasność, szczegółowość i dokładność zestawionego bilansu.

Źródła analizy

Badanie materiału rachunkowego w spółdzielni rolniczo-handlowej dla celów analizy polega zarówno na badaniu materiału sprawozdań rocznych i okresowych, jak i na badaniu innych materiałów, obrazujących stan majątkowy i wyniki działalności. Na materiał rachunkowy sprawozdań rocznych i okresowych składają się:

a) bilanse, rachunki strat i zysków, inne dane zawarte w sprawozdaniach rocznych wraz z inwentarzami i wszelkimi zestawieniami pomocniczymi (materiał dotyczący dwu ostatnich okresów obrachunkowych),

b) orientacyjne bilanse netto, bilanse surowe, obliczenia okresowe wyników działalności i inne materiały sprawozdawcze, zawarte w sprawozdaniach okresowych (materiał dotyczący czasokresu objętego rewizją.

Na inne materiały, obrazujące stan majątkowy i wyniki działalności spółdzielni składają się:

a) księgi i dokumenty oraz materiały statystyczne,

b) informacje zarządu, kierownictwa, pracowników i osób trzecich.

Przy dokonywaniu pełnej analizy na podstawie zamknięć rocznych badanie sprawozdań okresowych (bilansów surowych) ma rolę pomocniczą. Mianowicie dane te dostarczają koniecznego materiału informacyjnego o zmianach bilansowych i wynikowych, zaszłych w stanie spółdzielni od daty zamknięcia, co pozwala w uwagach analitycznych na uwzględnienie przeszłości dość zbliżonej do obecnego stanu spółdzielni.

Badanie prowadzenia księgowości

Z badaniami tych materiałów łączy się również badanie organizacji prowadzenia rachunkowości a w szczególności:

a) czy prowadzenie ksiąg zgodne jest z wymogami ustawowymi i zwyczajami handlowymi,

b) czy przechowanie ksiąg, dowodów rachunkowych i dokumentów jest należyte,

c) czy wewnętrzne urządzenia kontrolne są należycie zorganizowane,

d) czy prowadzona rachunkowość jest dostosowana celowo do potrzeb przedsiębiorstwa spółdzielni,

e) czy księgowość odzwierciedla należycie i bieżąco działalność spółdzielni tak zewnętrzna, jak i wewnętrzna.

Z kolei badania te można podzielić na dalsze szczegółowe zagadnienia, które składają się na całość organizacji i prowadzenia rachunkowości.

Z ważniejszych szczegółów w tej mierze należy zwrócić specjalną uwagę na następujące sprawy:

1. Księgowanie ważniejszych operacji, istotnych dla gospodarki przedsiębiorstwa,
2. Przyczyny powstawania zaległości w księgowaniu i możliwości zlikwidowania tego stanu rzeczy,
3. Stosunek kierownictwa spółdzielni do buchalterii,
4. Uzgadnianie księgowości głównej z księgowością oddziałów i przedsiębiorstw ubocznych,
5. Organizacja i kontrolność prowadzenia kasy spółdzielni,
6. Organizacja stałej kontroli zapasów towarowych, ze strony kierownictwa spółdzielni,
7. Kontrolność obrotów i ściąganie należności od dłużników oraz rozrachunków z dostawcami,
8. Zagadnienie odpowiedniego postępowania personalnego dla zapewnienia wzajemnej kontroli w przedsiębiorstwie spółdzielni.

Badanie prowadzenia księgowości w spółdzielni jest bardzo ważne przy końcowej ocenie wartości materiału rachunkowego, a mianowicie, czy obraz przedsiębiorstwa spółdzielni, wynikający z ksiąg handlowych, jest prawidłowy i rzetelny.

Podział badań

Całość badań, polegających na opanowaniu treści istoty przedsiębiorstwa spółdzielni, dzielimy na:

a) badania porządkowe, polegające na stwierdzeniu formalnej prawidłowości zestawienia rachunkowego (bilansu).

b) badania rzeczowe, polegające na badaniu składników majątkowych, kapitałowych i wynikowych.

Badanie porządkowe

W szczególności przy badaniu porządkowym należy zwrócić uwagę na następujące momenty:

a) czy dane sprawozdań rocznych i okresowych oparte są ściśle na danych księgowości i statystyki spółdzielni, a zwłaszcza czy odpis bilansu w sprawozdaniu jest zgodny z księgą główną,

b) czy każda zbiorowa pozycja bilansu zamknięcia jest udokumentowana należytym inwentarzem,

c) czy zamknięcie roczne oraz inwentarze są należycie podpisane oraz czy układ bilansu odpowiada obowiązującym wymaganiom,

d) czy prowadzenie ksiąg odbywa się w należytym porządku.

W ten sposób przy badaniu porządkowym zwraca się uwagę na kontrolę formalnej prawidłowości zestawienia bilansowego oraz na kontrolę cyfrowej prawidłowości bilansu, polegającej na zgodności wykazanych w bilansie cyfr z cyframi odpowiednich ksiąg. Do porządkowego badania bilansu należy również badanie prawidłowości cyfrowej inwentarzy i innych załączników do bilansu (formalna prawidłowość przeprowadzenia, spisywania, oceniania, przenoszenia itp.), badanie czy odnośne materiały bilansowe są należycie podpisane itd. Wreszcie do tych badań o charakterze porządkowym należy kontrola formalnej strony prowadzenia ksiąg rachunkowych spółdzielni (sporządzenie zamknięć w księgach, prowadzenie ksiąg w porządku, a to czystość, zgodne dodawanie, przenoszenie itd.).

Badanie rzeczowe

Z kolei przy badaniu rzeczowym należy zwrócić uwagę:

a) czy składniki majątkowe, kapitałowe i wynikowe zostały wykazane zgodnie ze stanem rzeczywistym jak również z zachowaniem obowiązujących przepisów,

b) jak przedstawia się treść materialna i znaczenie dla przedsiębiorstwa spółdzielni każdego badanego składnika ze specjalnym uwzględnieniem składników podstawowych, stanowiących o istotnych czynnościach przedsiębiorstwa.

Badanie składników majątkowych, kapitałowych i wynikowych, przeprowadza się zawsze z całą ścisłością, dokładnością i drobiazgowością, tak pod względem porządkowym, jak i pod względem rzeczowym. Istota każdego badanego rachunku musi być całkowicie zrozumiała, gdyż za jedną pozycją kryje się nieraz bardzo złożona rzeczywistość. W razie najmniejszych niejasności należy przeprowadzić badania źródłowe, aż uzyska się wyjaśnienie wątpliwości, względnie ustali się istotną treść i wartość tego lub innego składnika oraz jego znaczenie dla przedsiębiorstwa.

Przy badaniu podstawowych składników bilansowych, zwraca się przede wszystkim uwagę na sprawdzenie:

1. majątku stałego,
2. wierzytelności (należności u dłużników),
3. zapasów towarowych,
4. rachunków w bankach,
5. zobowiązań.

Specjalnie ważne jest sprawdzenie, jak była przeprowadzona inwentaryzacja towarów, jak również zbadanie oryginalnych arkuszy inwentarzy oraz w ogóle jak najdokładniejsze zbadanie realności w bilansie pozycji zapasu towarów. Konieczną jest przy tym odpowiednia pomoc instrukcyjno-patronacka Związku, by prace inwentaryzacyjne w spółdzielniach w dniu bilansowania były dokonane należycie.

Ogólne zagadnienia badania rzeczowego

Przy badaniu rzeczowym zamknięcia rachunkowego, należy zwrócić szczególną uwagę na następujące sprawy:

a) czy spółdzielnia posiada pełny tytuł własności wykazanych aktywów,

b) czy wykazane aktywa zostały poprawnie wycenione,

c) czy nie zostały pominięte aktywa, które powinny znajdować się w bilansie,

d) czy wykazane w bilansie zobowiązania rzeczywiście istniały w dniu sporządzenia bilansu,

e) czy zobowiązania zostały podane w bilansie we właściwej wysokości,

f) czy jakieś zobowiązania nie zostały pominięte,

g) czy wszelkie dochody znajdują się w rachunku strat i zysków we właściwej wysokości,

h) czy w rachunku strat i zysków nie zostały pominięte jakieś dochody,

i) czy wszystkie wydatki odnoszące się do badanego okresu zostały zapisane na ciężar rachunku strat i zysków i we właściwej wysokości,

j) czy wszystkie koszty są należycie uzasadnione i udokumentowane.

Ocena składników bilansu

Specjalnego omówienia wymaga zagadnienie oceny wartości materialnej składników bilansu. Według art. 58 kodeksu handlowego należy „w inwentarzach i bilansach oznaczać wartość przedmiotów majątkowych podług ich wartości rzeczywistej natomiast wierzytelności wątpliwe należy przyjąć według ich wartości prawdopodobnej, a wierzytelności nieściągalne należy odpisać na straty". Z kolei art. 54 ustawy o spółdzielniach nakazuje przestrzeganie następujących przepisów przy zestawieniu bilansu rocznego.

a) poszczególne części majątku winny być podawane w sumie nie przekraczającej ceny nabycia

lub kosztów wytworzenia. Przy nieruchomościach i przy przedmiotach przeznaczonych do stałego użytku w przedsiębiorstwie należy corocznie dokonywać umorzenia według norm ustanowionych przez statut, poniżej których nie wolno schodzić,

b) papiery wartościowe i towary należy szacować według ceny rynkowej, nie wyżej wszakże ceny ich nabycia.

c) wierzytelności wykazywać należy tylko w takiej sumie na jakiej uzyskanie można liczyć, te zaś, których mimo 2-ch lat od prawomocnego zasądzenia nie można było wyegzekwować, należy odpisać na straty,

d) udziały wolno wykazywać tylko w sumie rzeczywiście na nie wpłaconej,

e) niewypłacone należności oraz dochody pobrane na rachunek okresu przyszłego, należy w bilansie odpowiednio ujawnić.

Przy badaniu bilansu spółdzielni, konieczne jest zatem zwrócić szczególną uwagę na to, w jakim stopniu dokonana wycena składników bilansowych odpowiada przytoczonym obowiązującym przepisom.

Technika badań

Same badania materiału rachunkowego po wstępnych badaniach formalnych polegają na równoczesnym badaniu porządkowym i rzeczowym poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku strat i nadwyżek, a to w kolejności określonej układem tych zestawień rachunkowych, pokrywającym się zresztą z obowiązującym układem sprawozdania i rewizji. Podczas badania zapisuje się uwagi, które nasuwają się przy rewizji tak, aby je potem można było zużytkować przy opracowaniu sprawozdania z rewizji.

Przy pracach tych należy zawsze pamiętać o istocie badań rewizyjnych, polegających na możliwie dokładnym poznaniu rzeczywistości przedsiębiorstwa badanej spółdzielni celem dokonania oceny zachodzących zjawisk gospodarczych i wyciągnięcia odpowiednich wniosków co do dalszego postępowania. W ten sposób z chaosu poszczególnych składników bilansowych, z masy badanych rachunków, uzyskanych informacji i różnych szczegółów,

Pomoc sąsiedzka i współdziałanie podstawą pomyślnej przyszłości

dotyczących gospodarki i prowadzenia rachunkowości powinien powstać ostateczny obraz stanu i wyników działalności przedsiębiorstwa spółdzielni.

Badanie kameralne

Osobno należy omówić weryfikację materiału rachunkowego, zawartego w bilansach okresowych i sprawozdaniach rocznych, w wypadku dokonywania t. zw. oceny kameralnej, przeprowadzanej w biurze Okręgowego Związku. Wówczas badanie materiału rachunkowego sprawozdań okresowych (bilansów surowych) polega na porównywaniu zachodzących zmian w cyfrach kilku bilansów za bieżący rok obrachunkowy, względnie też na porównaniu tychże cyfr z bilansem surowym za jednakowy okres w ubiegłym roku obrachunkowym. W ten sposób weryfikacja materiału rachunkowego bilansów surowych jest połączona z wyciąganiem wniosków z badanego materiału. Z kolei weryfikacja sprawozdań rocznych przy badaniu kameralnym ogranicza się przede wszystkim do sprawdzenia formalnej prawidłowości zestawionego bilansu na podstawie posiadanego materiału, a w tym poprawności zestawienia, zachowanie obowiązującego układu bilansu, przestrzegania obowiązujących przepisów statutu co do amortyzowania itp. W wypadku przysyłania do Związku bilansu wraz z załącznikami badanie takie może być rozszerzone na sprawdzenie tych załączników pod względem formalnym oraz na stwierdzeniu, czy każda zbiorowa pozycja jest udokumentowana należytym inwentarzem. W pewnych wypadkach dokonywane badanie może być rozszerzone na dziedzinę badania rzeczowego (n. p. należyta wycena aktywów, a w tym towary po cenie nabycia). W każdym razie zakres badania jest ograniczony posiadanym materiałem rachunkowym.

Zakres oceny

Przeprowadzone w czasie rewizji badanie materiału rachunkowego stanowi podstawę do dokonania oceny wartości tego materiału, a w szczególności stwierdzenia:

a) czy zamknięcie rachunkowe (bilans i rachunek strat i zysków) odpowiada obowiązującym przepisom bilansowym oraz zasadom bilansowania co do przejrzystości i ciągłości,

b) czy zestawiony bilans jest realny (zgodny z rzeczywistością).

Zasady przejrzystości i ciągłości bilansu

Istota zasady przejrzystości polega na jasności i zrozumiałości bilansu, a naruszenie tej zasady polega na przedstawianiu przedsiębiorstwa w mniej lub więcej korzystnym świetle. Takie upiększenia względnie zaciemnienia bilansu uzyskuje się przez niewłaściwe łączenie składników majątkowych lub też niezgodne z treścią czynności nazywanie składników, np. ukrywanie dłużników wątpliwych na rachunku sum przechodnich. Niekiedy również zaciemnienie może bardzo łatwo naruszyć zasadę prawdziwości bilansu. Ogólna zasada ciągłości polega na tym, żeby bilansowano stale co roku według jednych i tych samych zasad. Naruszenie zasad przejrzystości i ciągłości nie wpływa na wynik końcowy przedsiębiorstwa.

Obowiązujące przepisy o bilansowaniu

Obowiązujące przepisy o bilansowaniu podają, że „zamknięcie rachunkowe powinno być sporządzone tak jasno i przejrzyście, aby poszczególne pozycje należycie przedstawiały stan majątkowy i wyniki działalności przedsiębiorstwa". Dalej „bilans powinien obejmować cały majątek przedsiębiorstwa wraz z jego oddziałami (filiami) lub odrębnymi zakładami oraz ujawnić ostateczny wynik wszystkich czynności przedsiębiorstwa".

Realność bilansu

Realność bilansu polega na przestrzeganiu przy zestawianiu bilansu zasady prawdziwości czyli zgodności ze stanem rzeczywistym. Przykładowo wykroczeniem przeciwko zasadzie prawdziwości będą: fałszywe przecenianie lub niedocenianie składników bilansowych wbrew przepisom ustawy, pominięcie któregokolwiek składnika bilansowego, względnie wynikowego, wykazywanie w bilansie niewłaściwych wartości (np. wstawienie do majątku towarów komisowych, jako własnych). Wszystkie te czynności powodują, że bilans nie jest zgodny z rzeczywistością, a zarazem zwiększają nierzetelnie końcowy zysk lub stratę.

Dokonanie oceny wartości materiału rachunkowego

Wreszcie w oparciu o wyniki przeprowadzanych badań materiału rachunkowego dokonuje rewident ocenę badanego materiału, stwierdzając przykładowo, że „Zbadane przeze mnie zamknięcie roczne na dzień 30 czerwca 1943 r.

a) odpowiada tak pod względem formalnym jak i materialnym przepisom ustawowym;
albo

b) nasuwa następujące zastrzeżenia: . . . . ;
albo

c) nie odpowiada obowiązującym przepisom, a to wobec stwierdzenia następujących uchybień . . . . (stwierdzenie następujących wykroczeń przeciwko przepisom o bilansowaniu albo przeciwko zasadom prawidłowego bilansowania);

d) nie jest zgodne ze stanem rzeczywistym, gdyż . . . .

Przy redagowaniu takiego orzeczenia wskazana jest daleko idąca ostrożność, gdyż rewident spełnia tu niejako rolę biegłego, rolę rzeczoznawcy. Istniejące zresztą w literaturze fachowej wzory zatwierdzeń bilansu wykazują przeważnie oceny zredagowane bardzo oględnie, często przytaczające również zakres dokonanych badań („zbadaliśmy w sposób ogólnikowy księgowość", „zbadano wyrywkowo . . . . " itd.). W każdym razie nawet przy rewizji konwokacyjnej (generalnej) poświadczenie bilansu w formie absolutnej nie może być dawane.

Decyzja przeprowadzania analizy

Z kolei na podstawie dokonanej oceny wartości materiału rachunkowego, rewident wyciąga końcowe wnioski, czy dokonywać na podstawie posiadanego materiału pełną analizę finansową, gospodarczą przedsiębiorstwa spółdzielni, czy też odstąpić od przeprowadzenia tej analizy. Odstąpienie od dokonania pełnej analizy jest bezwarunkowo konieczne, gdy w wyniku badań stwierdza rewident, że stan rachunkowości jest taki, że zestawiony bilans nie jest zgodny ze stanem rzeczywistym, względnie obrazuje stan spółdzielni jedynie w przybliżeniu. Oczywiście przy odstąpieniu od analizy sprawa nieporządków w rachunkowości i w organizacji spółdzielni powinna być dostatecznie mocno postawiona, jak również powinny być wydane odpowiednie polecenia Związku zmierzające do likwidacji tego stanu rzeczy.

Przygotowanie zaaprobowanego materiału do analizy

Gdy badany materiał rachunkowy został przyjęty jako podstawa do analizy przedsiębiorstwa spółdzielni, wówczas ostatnią czynnością przed właściwą analizą jest odpowiednie przygotowanie posiadanego materiału, a to:

a) zebranie i zestawienie potrzebnych danych porównawczych,

b) doprowadzenie zestawień rachunkowych do porównywalności (wyrównanie istniejących różnic w układach bilansów i rachunku strat i zysków),

c) oczyszczenie bilansu,

d) zestawienie bilansów analitycznych.

Przez oczyszczenie bilansu należy rozumieć:

1. wyłączenie ze stanu biernego równoważników wartości majątku stałego i innych aktywów (funduszu amortyzacyjnego i rezerwy na wątpliwe należności) oraz ze stanu czynnego wartości zrównoważonych,
2. wyłączenie z aktywów i pasywów pozycji wzajemnie kompensujących się (np. rozrachunki z L. Z. w aktywach i pasywach),
3. wyłączenie z aktywów i pasywów wzajemnie się znoszących pozycji z tytułu redyskonta weksli. Specjalnie jeżeli chodzi o wyłączenie redyskonta, to poglądy na to w literaturze fachowej są rozbieżne. Wyłączając w bilansie analitycznym redyskonto należy jednak przy analizowaniu zobowiązań uwzględnić odpowiednio istnienie tego rodzaju pozycji, jako zobowiązań do pewnego stopnia warunkowych.

Uwagi końcowe

Na końcu należy podkreślić, że istota prac analitycznych rewidenta polega na rozłożeniu cyfr bilansu oraz rachunku strat i zysków na części składowe celem poznania ich charakteru i znaczenia, a następnie na zgrupowaniu ich tak, by zebrane martwe cyfry ożyły, odkrywając słabe strony przedsiębiorstwa spółdzielni, a uwypuklając dodatnie. Przez analizę poznajemy i odczuwamy rzeczywistość, znajdującą się w badanym materiale rachunkowym.

Przedpłaty na podatek dochodowy

W Dzienniku Rozporządzeń Nr 17 z dnia 11 marca 1943 r. ukazało się rozporządzenie Generalnego Gubernatora z dnia 3 marca 1943 r. o dodatkowych przedpłatach na podatek dochodowy za czasokres wymiarowy 1942.

Paragraf 1 tego rozporządzenia zawiera przepis, według którego wszystkie osoby fizyczne, których dochód w roku 1941 przekroczył 3600 zł oraz osoby prawne, których dochód w tym samym czasie nie przekroczył 70 000 zł uiścić winny w dniu 10 kwietnia 1943 r. dodatkową przedpłatę na podatek dochodowy za rok 1942. Ze względu na zakres zainteresowań spółdzielni podajemy poniżej tylko normy obowiązujące dla osób prawnych.

Dodatkową przedpłatę uiścić winny w dniu 10 kwietnia 1943 r.:

a) osoby prawne, których dochód podatkowy w roku 1941 nie przekroczył 15 000 zł — w wysokości . . dziesięciokrotnej

b) osoby prawne, których dochód w roku 1941 przekroczył 15 000, lecz nie przekroczył 30 000 zł w wysokości . poczwórnej

c) osoby prawne, których dochód w roku 1941 przekroczył 30 000, lecz nie przekroczył 70 000 zł w wysokości . podwójnej

przedpłaty płatnej w dniu 10 marca 1943 r.

Powyższe dodatkowe przedpłaty mają tymczasem charakter jednorazowy. Płacą je tylko te osoby prawne, a więc i spółdzielnie, których obrót dodatkowy w czasokresie wymiarowym 1941 nie przekroczył 70 000 zł. Spółdzielnie mające w tym czasie wyższy dochód, powyższego dodatku nie płacą. Jeżeli chodzi o skalę podatku dochodowego z działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym, wchodzić tu będą w rachubę tylko stopnie podatku dochodowego od 1 do 56.

Poza tym jednak przedpłaty dodatkowe stanowią jeszcze podstawę do dalszego stałego podwyższenia podatku dochodowego.

Paragraf 2 wspomnianego na wstępie rozporządzenia zwiększa bowiem każdą z dalszych przedpłat, które uiścić należy w dniach: 10 czerwca, 10 września i 10 grudnia b. r. o jedną trzecią część dodatkowych przedpłat, podlegających uiszczeniu w dniu 10 kwietnia 1943 r. Te zwiększone dalsze przedpłaty mają obowiązywać aż do podania do wiadomości orzeczeń o wymiarze podatku dochodowego za czasokres wymiaru 1942.

W celu ułatwienia zorientowania się w wysokości jednorazowych przedpłat dodatkowych, płatnych 10 kwietnia 1943 r. i zwiększonych przedpłat, podlegających uiszczeniu po terminie 10 kwietnia — podajemy na dalszej stronie próbne obliczenie stawek dopłat i podwyżek.

Wykaz obliczeń dopłat do przedpłat i podwyższonych przedpłat na podatek dochodowy według przepisów rozporządzenia Generalnego Gubernatora z dnia 3 marca 1943 r. (Dz. Rozp. GG Nr 17 str. 110)

1	2		3		4		5		6		7	
Stopień podatku	Dochód podatkowy w złotych				wymierzony podatek w złotych		Przedpłata dotychczasowa płatna 10. 3. 43 ¼ ostatniego wymiaru tj. sumy z rubr. 4		Dodatkowa przedpłata płatna 10. 4. 43 10-krotna sumy z rubr. 5		Podwyższona przedpłata płatna każdorazowo 10. 6., 10. 9. i 10. 12. 1943 suma rubr. 5 + ⅓ część sumy rubr. 6	
	ponad		do									
	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.	zł.	gr.
1	1.500	—	1.550	—	53	—	13	25	132	50	57	50
2	1.550	—	1.600	—	57	—	14	25	142	50	61	75
3	1.600	—	1.700	—	63	—	15	75	157	50	68	05
4	1.700	—	1.800	—	69	—	17	25	172	50	74	75
5	1.800	—	1.900	—	76	—	19	—	190	—	82	30
6	1.900	—	2.000	—	84	—	21	—	210	—	91	—
7	2.000	—	2.100	—	92	—	23	—	230	—	99	60
8	2.100	—	2.200	—	100	—	25	—	250	—	108	30
9	2.200	—	2.400	—	113	—	28	25	282	50	122	45
10	2.400	—	2.600	—	126	—	31	25	312	50	135	45
11	2.600	—	2.800	—	142	—	35	50	355	—	153	80
12	2.800	—	3.000	—	156	—	39	—	390	—	169	—
13	3.000	—	3.200	—	172	—	43	—	430	—	186	30
14	3.200	—	3.400	—	189	—	47	25	472	50	204	75
15	3.400	—	3.600	—	206	—	51	50	515	—	223	10
16	3.600	—	3.800	—	225	—	56	25	562	50	243	75
17	3 800	—	4.000	—	243	—	60	75	607	50	263	25
18	4.000	—	4.400	—	273	—	68	25	682	50	295	75
19	4.400	—	4.800	—	306	—	76	50	765	—	331	50
20	4.800	—	5.200	—	340	—	85	—	850	50	368	30
21	5.200	—	5.600	—	377	—	94	25	942	—	408	45
22	5.600	—	6.000	—	414	—	103	50	1.035	—	448	50
23	6.000	—	6.600	—	477	—	119	25	1.192	50	516	75
24	6.600	—	7.200	—	545	—	136	25	1.362	50	590	40
25	7.200	—	7.800	—	616	—	154	—	1.540	—	667	30
26	7.800	—	8.400	—	692	—	173	—	1.730	—	749	60
27	8.400	—	9.200	—	789	—	197	25	1.972	50	854	75
28	9.200	—	10.000	—	891	—	222	75	2.227	50	965	25
29	10.000	—	11.000	—	1.017	—	254	25	2.542	50	1.101	75
30	11.000	—	12.000	—	1.150	—	287	50	2.875	—	1.245	80
31	12.000	—	13.000	—	1.289	—	322	25	3.222	50	1.396	45
32	13.000	—	14.000	—	1.436	—	359	—	3.590	—	1.555	60
33	14.000	—	15.000	—	1.588	—	397	—	3.970	—	1.720	30
									poczwórna sumy z rubr. 5			
34	15.000	—	16.000	—	1.748	—	437	—	1.748	—	1.019	60
35	16.000	—	17.000	—	1.943	—	485	75	1.943	—	1.133	35
36	17.000	—	18.000	—	2.148	—	537	—	2.148	—	1.253	—
37	18.000	—	19.000	—	2.364	—	591	—	2.364	—	1.379	—
38	19.000	—	20.000	—	2.588	—	647	—	2.588	—	1.509	60
39	20.000	—	22.000	—	2.957	—	739	25	2.957	—	1.724	85
40	22.000	—	24.000	—	3 247	—	811	75	3.247	—	1.894	05
41	24.000	—	26.000	—	3.758	—	939	50	3.758	—	2.192	10
42	26.000	—	28.000	—	4.187	—	1.046	75	4.187	—	2.442	35
43	28.000	—	30.000	—	4.637	—	1.159	25	4.637	—	2.704	85
									podwójna sumy z rubr. 5....			
44	30.000	—	32.000	—	5.108	—	1.277	—	2.554	—	2.128	30
45	32.000	—	34.000	—	5.656	—	1.414	—	2.828	—	2.356	60
46	34.000	—	36.000	—	6.231	—	1.557	75	3.115	50	2.596	25
47	36 000	—	38.000	—	6.832	—	1.708	—	3.416	—	2.846	60
48	38.000	—	40.000	—	7.460	—	1.865	—	3.730	—	3.108	30
49	40.000	—	44.000	—	8.501	—	2.125	25	4.250	50	3.542	05
50	44.000	—	48.000	—	9.597	—	2.399	25	4.798	50	3.998	75
51	48.000	—	52.000	—	10.746	—	2.686	50	5.373	—	4.477	50
52	52.000	—	56.000	—	11.949	—	2.987	25	5.974	50	4.978	75
53	56.000	—	60.000	—	13.205	—	3.301	25	6.602	50	5.502	05
54	60.000	—	64.000	—	15.624	—	3.906	—	7.812	—	6.510	—
55	64.000	—	68.000	—	16.109	—	4.028	50	8.056	—	6.713	80
56	68.000	—	72.000	—	17.661	—	4.415	25	8.830	50	7.125	45
									nie płacą		przedpłaty nie ulegają podwyżce	
57	72 000	—	76.000	—	19.281	—	4.840	25	—		4.840	25
58	76.000	—	80.000	—	20.967	—	5.241	75	—		5.241	75

i t. d.

W powyższym wykazie znajdują się próbne obliczenia jednorazowej przedpłaty dodatkowej oraz sum każdej z dalszych przedpłat podwyższonych. Próbne, to znaczy, że nie mają one charakteru oficjalnego i nie zostały nigdzie ogłoszone. Dane wzięte z tego wykazu mogą służyć jako ewentualny materiał polemiczny w stosunku do urzędów skarbowych, które, jak się dowiadujemy z informacji urzędów skarbowych krakowskich, będą wysyłały specjalne nakazy zapłaty. Nie wiadomo jednak jeszcze, czy na terenie wszystkich inspektoratów skarbowych praktyka będzie jednolita, dlatego byłoby wskazane, aby Okręgowe Związki Rewizyjne wyjaśniły w swoich inspektoratach skarbowych kwestię techniki wymiaru podwyżek i dodatkowej przedpłaty.

Należy zaznaczyć, że jednorazowa przedpłata dodatkowa i podwyższone przedpłaty dalsze nie dotyczą podatku od uposażeń a odnoszą się wyłącznie do podatku dochodowego z działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Jeżeli zaś chodzi o niniejsze wyjaśnienia, wyłączamy z nich omawianie podwyżek i dodatkowych przedpłat, do których uiszczenia obowiązane są w myśl rozporządzenia Generalnego Gubernatora osoby fizyczne.

Zanim przejdziemy do objaśnienia poszczególnych rubryk wykazu, przypomnieć warto treść zarządzenia z dnia 18 października 1941 r. (Dz. Rozp. GG str. 630) o czasokresie wymiaru, przedpłatach i zapłacie końcowej przy podatku dochodowym.

Podatek dochodowy podług działu I ustawy o państwowym podatku dochodowym w brzmieniu obwieszczenia z dnia 14 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. 1936 Nr. 2 poz. 6) ze zmianami ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 226) jak również rozporządzenia o zmianie polskiego prawa o podatku dochodowym z dnia 22 lutego 1940 r. (Dz. Rozp. GG I str. 73) wymierza się po upływie roku kalendarzowego dla ubiegłego roku kalendarzowego (czasokres wymiaru) podług dochodu, który płatnik uzyskał w tym czasokresie wymiaru.

Jeżeli obowiązek podatkowy nie istniał w ciągu pełnego czasokresu wymiaru, to bierze się za podstawę dochód uzyskany w czasie trwania obowiązku podatkowego.
Płatnik powinien uiścić przedpłaty na podatek dochodowy w dniu 10 marca, 10 czerwca, 10 września i 10 grudnia.

Każda przedpłata wynosi zasadniczo czwartą część podatku, który przypadł w ostatnim wymiarze. Urząd skarbowy może dostosować przedpłaty do podatku, który przypuszczalnie przypadnie na bieżący czasokres przedpłaty. Z tego wynika, że podstawą wymiaru jest wprawdzie rok ubiegły, lecz przedpłaty dotyczą roku bieżącego, którego ostateczny wymiar zostanie dokonany po zamknięciu rocznym.

Przedpłaty uiszczone za czasokres wymiaru zalicza się na dług z tytułu podatku dochodowego, który ustala się przy wymiarze za ten (czyli za bieżący) czasokres wymiaru.

Jeżeli dług z tytułu podatku dochodowego jest większy niż suma wszystkich przedpłat razem wzięta, to powstałą z różnicy kwotę należy uiścić w przeciągu jednego miesiąca po podaniu do wiadomości nakazu płatniczego na podatek dochodowy (zapłata końcowa). Tę część zapłaty końcowej odpowiadającą przedpłatom, które stały się płatne w czasokresie wymiaru, lecz nie przedpłatom uiszczonym, należy uiścić natychmiast.

Jeżeli dług z tytułu podatku dochodowego jest mniejszy niż suma przedpłat, które mają być zaliczone, to powstałą z różnicy kwotę wyrównuje się, po podaniu do wiadomości nakazu płatniczego na podatek dochodowy, drogą zaliczenia lub zwrotu.

Nowe rozporządzenie o przedpłatach ustala dodatkową przedpłatę, która, jak można zorientować się z wykazu, jest w zasadzie degresywna i korzystna dla przedsiębiorstw większych. Dodatkowa przedpłata, a właściwie dopłata, — chodzi tu bowiem o podatek za czasokres wymiaru 1942, bez względu na wymiar jaki za ten czasokres zostanie ustalony — oparta jest na dochodzie podatkowym z roku 1941, który już był przedmiotem wymiaru podatkowego. Jest to danina podatkowa jednorazowa i nie może podlegać kompensacji z § 3 ustęp 3 zarządzenia z dnia 18 października 1941 r.

Ta jednorazowa dopłata jest podstawą podwyżki dalszych przedpłat. Podwyżka mianowicie wynosi $1/3$ część dopłaty jednorazowej. W ten sposób więc cały podatek dochodowy z działu I ustawy kształtować się zaczyna degresywnie, w tym znaczeniu, że wprawdzie ogólna progresja jest utrzymana, natomiast wyższych stopni, od 70 000 zł w górę, nie obowiązują ani dopłaty dodatkowe ani podwyżka dalszych dopłat tegorocznych.

Rozporządzenie z dnia 3 marca ma niewątpliwie charakter przejściowy. Pociągnie ono za sobą zmianę skali podatkowej, nie podobna bowiem przypuszczać, że skarb państwa, podwyższywszy przedpłaty na podstawie jednorazowej daniny podatkowej obliczonej w sposób stosunkowo skomplikowany i w oparciu o dochód przeszły wymiarowo już raz osądzony, zechce taki sposób obliczania podwyżek utrzymać na dalszą metę. Wnioskując z zarządzenia o dodatkowych przedpłatach spodziewać się należy zasadniczej zmiany skali podatkowej i to prawdopodobnie na zasadach degresywnych (degresywnym nazywamy system podatkowy, w którym progresja kończy się na stosunkowo niskich stopniach dochodu podatkowego, po czym od dalszych jednostek dochodu, np. od każdych 10 000 zł pobiera się jednolity odsetek podatku).

Ponadto nie ulega wątpliwości, że zmiany skali podatku dochodowego są ze strony fiskalnej czynnikiem współdziałającym przy likwidacji względnie koncentracji przemysłu podejmowanej w celu dostosowania działalności gospodarczej do wymagań wojennych. W tym znaczeniu zmiany podatkowe, których ostrze skierowane jest w pierwszym rzędzie przeciwko przedsiębiorstwom drobnym są środkiem gospodarczym równoległym do środka administracyjnego, którego stosowanie uregulowane jest w rozporządzeniu z dnia 20 stycznia 1943 r. o zwijaniu i łączeniu przedsiębiorstw przemysłowych (Dz. Rozp. GG Nr. 6 str. 45).

Przechodzimy obecnie do objaśnienia wyżej podanego wykazu dopłat i przedpłat podwyższonych.

Rubryki od 1 do 4 zawierają skalę podatkową ustawy o państwowym podatku dochodowym zmienioną rozporządzeniem Generalnego Gubernatora z dnia 22 lutego 1940 r. (Dz. Rozp. GG Nr. 14).

Rubryka 5 zawiera obliczenie zwykłej przedpłaty dotychczasowej wynoszącej $1/4$ podatku wymierzonego przy ostatnim wymiarze.

Rubryka 6 zawiera obliczenie dodatkowej przedpłaty, którą nazwaliśmy „dopłatą", płatnej w dniu 10 kwietnia 1943 r. (Dz. Rozp. GG Nr. 17 str. 110) i wynosi: dla stopni podatkowych od 1 do 33 włącznie dziesięciokrotną, dla stopni podatkowych od 34 do 43 włącznie poczwórną a dla stopni od 44 do 56 (do sumy 70 000 zł dochodu) podwójną sumę przedpłaty płatnej w dniu 10 marca 1943 r.

Rubryka 7 zawiera obliczenie podwyższonej sumy przedpłat dalszych, przypadających do płacenia w terminach 10 czerwca, 10 września i 10 grudnia br. Podwyższona przedpłata składa się z przedpłaty w wysokości zwyczajnej z dodatkiem jednej trzeciej części dopłaty obliczonej w rubryce 6.

Rozporządzenia o dopłatach i podwyższonych przedpłatach do podatku dochodowego nie stosuje się do osób oby-

watelstwa, narodowości i pochodzenia niemieckiego, do spadków nie objętych, których spadkodawcą jest niemiecka osoba fizyczna, osób prawa publicznego, zakładów i mas majątkowych (fundacji) prowadzonych na polecenie i rachunek Generalnego Gubernatorstwa, osób prawnych prawa prywatnego, jeżeli w majątku spółek kapitałowych uczestniczą w ponad 50%-tach osoby prawa publicznego Rzeszy Niemieckiej i Generalnego Gubernatorstwa lub fizyczne osoby niemieckie, albo też jeżeli w zarządzie innych osób prawnych znajdują się osoby niemieckie w przewadze

Orzecznictwo

W orzecznictwie przedwojennym instancji kasacyjnych znajdujemy szereg też wyjaśniających i komentujących autorytatywnie niektóre przepisy ustawy o spółdzielniach. Spory sądowe w dziedzinie organizacyjno-spółdzielczej, o ile w ogóle zachodzą, są obecnie nadzwyczaj rzadkie. Dlatego wobec braku materiału aktualnego podajemy poniżej opracowania motywów orzeczeń Sądu Najwyższego, których znajomość w niejednym wypadku może wskazać drogę postępowania w spółdzielczej praktyce organizacyjnej i zapobiec błędnemu postępowaniu.

Wpis członków Zarządu do rejestru

Wpis członków zarządu do rejestru, po założeniu spółdzielni, nie ma charakteru konstytutywnego. Zarejestrowanie bowiem i ogłoszenie ma jedynie ten skutek, że osoby trzecie z reguły nie mogą się zasłaniać nieznajomością ustąpienia lub wykluczenia (art. 8 ust. 1 i 2). Ustąpienie tedy lub wykluczenie członka zarządu (art. 34), niezarejestrowane i nieogłoszone, jest mimo to prawnie skuteczne w stosunku do osób trzecich o ile osoby te skądinąd o tym ustąpieniu lub wykluczeniu wiedziały.

Zajęcie wierzytelności spółdzielni od członka

Niedopuszczalne jest zajęcie wierzytelności spółdzielni do udziałowca z tytułu jego obowiązku dopłaty. Jak bowiem wynika z cyt. art. 29, między spółdzielnią i udziałowcem zachodzi szczególny stosunek osobisty, polegający na tym, iż „udziały są niezbywalne i nie mogą być oddane w zastaw „póki członek nie wystąpił ze spółdzielni lub nie wypowiedział udziału; w myśl zaś ogólnych zasad (por. 573 k. p. c.), przy takim szczególnym stosunku, wierzytelność przenośna jest tylko o tyle, o ile równocześnie może być przeniesiony stosunek prawny, który jest podstawą tej wierzytelności.

Wypowiedzenie umowy pracy przez likwidatorów przed wprowadzeniem ich w urzędowanie

W myśl art. 65 i 78 ustawy o spółdzielniach sąd rejestrowy orzekł dnia 29. 3. 1935 rozwiązanie pozwanej spółdzielni, ustanowił likwidatorów spoza grona członków spółdzielni i polecił im natychmiastowe objęcie tej funkcji. Dnia 31. 3. 1935 likwidatorowie wypowiedzieli stronie powodowej umowę pracy u pozwanej na koniec czerwca 1935 — dnia 3. 4. 1935 Sąd rejestrowy na wniosek likwidatorów zlecił komornikowi wykonanie postanowienia z 29. 3. 1935 przez natychmiastowe wprowadzenie likwidatorów w urzędowanie, a komornik sądowy wykonał to zarządzenie w dniu 4. 4. 1935. — Sprzeczny z ustawą jest pogląd prawny, że wypowiedzenie umowy pracy, dokonane dnia 31. 3. 1935 jest nieważne, gdyż likwidatorów dopiero dnia 4. 4. 1935 wprowadzono w urzędowanie, lub dlatego, że jednemu z likwidatorów nie doręczono jeszcze wówczas pisma z 29. 3. 1935, zaś pozwanej doręczono to pismo dnia 1. 4. 1935. Pytanie czy strona powodowa w dniu 31. 3. 1935 wiedziała, że pozwaną zastępują likwidatorowie, nie ma znaczenia w sporze, gdyż chodzi tu nie o umowę z osobą trzecią, lecz o wypowiedzenie, zatem o rozwiązanie umowy z woli jednej strony, i istotne jest tylko pytanie, czy wypowiedzenie jest zgodne z wolą pozwanej. — Likwidatorzy wstępują w prawa członków zarządu (art. 79 ust. o spółdz.), zatem wypowiedzenie, przez nich dokonane, ma ten sam skutek co wypowiedzenie dokonane przez zarząd spółdzielni. Skutków prawnych mianowania likwidatorów przez Sąd (art. 78 cyt.) ustawa nie łączy z chwilą doręczenia pisma sądowego spółdzielni lub likwidatorom, zatem obojętne jest pytanie, kiedy doręczono likwidatorom lub pozwanej spółdzielni postanowienie z 29. 3. 1935. Przepis art. 78 stanowi, że dotychczasowi likwidatorzy tracą swe pełnomocnictwa przez samo ustanowienie nowych likwidatorów przez Sąd, a przepis ten należy w drodze podobieństwa zastosować też do członków zarządu, w miejsce których Sąd ustanowił likwidatorów. Ustawa nie daje więc możliwości równoczesnego działania w imieniu spółdzielni tak zarządu, jak i likwidatorów. Nie było twierdzenia w sporze, by decyzję Sądu rejestrowego z 29. 3. 1935 później uchylono w toku instancji, zatem odpada potrzeba rozważania, jakie by były w takim razie skutki aktów prawnych, dokonanych przez likwidatorów. Samo wypowiedzenie umowy pracy w dniu 31. 3. 1935 wykazuje, że likwidatorzy podjęli się zleconej im przez Sąd funkcji. Szczegół, że likwidatorzy w jakimś dziale zleconej im agendy napotkali na opór, który przełamali w dniu 4. 4. 1935 za interwencją sądu i komornika, nie ma wpływu na wynikające wprost z ustawy i z zarządzenia Sądu ich prawo działania w imieniu pozwanej ani na czas powstania tego prawa. Wniosek likwidatorów o wprowadzenie ich w urzędowanie był realizacją praw, służących im z decyzji sądowej z 29. 3. 1935 zatem prawa te istniały już w czasie zgłoszenia wniosku. Pozwana wypowiedziała więc umowę pracy prawidłowo na koniec czerwca 1935, stosunek umowy po tym dniu był już ważnie rozwiązany i stronie powodowej nie służą roszczenia umowne za czas późniejszy. Nie ma też przepisu prawnego, zabraniającego wypowiedzenie umowy pracy na dzień niedzielny. (Orz. S. N. z 25 sierpnia 1936 C. II 1197/36).

Zaskarżenie uchwały walnego zgromadzenia powziętej bez przepisanej większości

Według art. 50 ust. 3 ustawy o spółdzielniach członek nieobecny na zgromadzeniu uprawniony jest do zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia tylko w przypadkach, wyczerpująco tam wymienionych, a mianowicie, gdy nieprawnie nie został dopuszczony na zebranie, gdy zebranie zostało zwołane wbrew przepisom tej ustawy lub statutu, albo gdy uchwała zapadła w przedmiocie nie objętym porządkiem obrad. — Obrona pozwanego nie opiera się na żadnej z tych okoliczności, ale na tym, że uchwała walnego zgromadzenia nie zapadła ważnie wskutek braku przepisanej większości głosów. Dlatego pozwany, który nie był obecny na zgromadzeniu, nie mógł w ogóle zaskarżyć wzmiankowanej uchwały z przyczyny, którą przytoczył w sporze. — (Orz. S. N. z 18 kwietnia 1936 C. II. 2902/35).

Rozwiązanie spółdzielni

Rozwiązanie spółdzielni, zarządzone przez sąd rejestrowy, nie traci swej mocy prawnej przez to, że Walne Zgromadzenie także samo uchwali następnie rozwiązanie spółdzielni. — (Orz. S. N. z 13 marca 1936. — C. II. 2565/35).

Członkostwo w spółdzielni

Osoba przystępująca do spółdzielni, staje się jej członkiem już przez samo pobranie od niej udziału zadeklarowanego, chociażby formalnie przyjęcie jej na członka nastąpiło dopiero później. — Obowiązek wpłaty podwyżek udziału, uchwalonych przez Walne Zgromadzenie spółdzielni nie zależy od podpisania nowej deklaracji przez członka. (Orz. S. N. z 11 lutego 1937 — C. II. 2410/36).

Pełnomocnictwo do prowadzenia przedsiębiorstwa spółdzielni

Ustne oświadczenia, złożone w zakresie przedsiębiorstwa bankowego spółdzielni przez jednego z członków wieloosobowego zarządu spółdzielni, wiążą spółdzielnię, jeżeli udzieliła ona członkowi temu pełnomocnictwa do prowadzenia jej przedsiębiorstwa bankowego. (Orz. S. N. z 29 stycznia 1937. — —C. II. 2188/36).

Skuteczność wykluczenia członka spółdzielni

Wykluczenie ma skutek z końcem roku obrachunkowego, w którym zostało uchwalone, nawet wówczas, gdy członek został powiadomiony o wykluczeniu dopiero w roku następnym. Przepis § 130 niem. k. c. odnoszący się do oświadczeń woli nie może w zakresie art. 26 mieć zastosowania. Na podstawie późniejszego zawiadomienia może jednak członek przez odwołanie się do walnego zgromadzenia lub przez powództwo w sądzie powszechnym spowodować uchylenie uchwały stanowiącej wykluczenie. (Orz. S. N. z 14 września 1936. — C. III 1386/36).

Członek stowarzyszenia z ogr. odp. nie musi być powiadomiony o uzgodnieniu statutu z ustawą o spółdzielniach.

Podstawę kasacyjną upatruje skarga kasacyjna w obrazie przepisów art. 14, 17 oraz 117 ustawy o spółdzielniach przez błędne przyjęcie, że powód jest członkiem pozwanej spółdzielni, chociaż przy uzgodnieniu statutu stowarzyszenia z ogr. odpow. „Chrześcijańska Kasa Oszczędności“, której powód był członkiem i która przybrała następnie nazwę pozwanego Banku, z przepisami ustawy o spółdzielniach, rozszerzono odpowiedzialność członków z ograniczonej na nieograniczoną sprzecznie z ustawą, powoda o tym nie uwiadomiono ani nie wezwano go o podpisanie odpowiedniej deklaracji i w ciągu 10 lat nie wzywano go do uzupełnienia dopłat podwyższonego udziału. — Zarzuty te są nieuzasadnione.

Udziały w zmienionej wysokości uchwalone, obowiązywały członków bez potrzeby osobnego o tym ich zawiadomienia lub żądania od nich podpisania zmienionego statutu lub też deklaracji jak to nakazuje ustawa o spółdzielniach przy zakładaniu spółdzielni względnie przy przystępowaniu do spółdzielni nowych członków. — Kwestia rozszerzenia odpowiedzialności członków z ograniczonej na nieograniczoną nie łączyła się wprawdzie z kwestią uzgodnienia statutu z przepisami ustawy o spółdzielniach, mogła być jednak uchwalona przez walne zgromadzenie z zachowaniem przepisów art. 72 ustawy o spółdzielniach. — Powód nie może żalić się ze słusznością, że przy powzięciu odnośnej uchwały nie zachowano formalności przepisanych ustawą lub statutem, skoro uchwały tej nie zaskarżył. Okoliczność, że powód nie wykonywał praw członka w ciągu 10 lat ani też spółdzielnia nie wzywała go w tym czasie o wypełnienie obowiązków członkowskich, nie ma wpływu na ocenę pytania, czy powód przestał być członkiem pozwanej spółdzielni, ponieważ utrata członkostwa może nastąpić tylko na podstawie wystąpienia zgłoszonego w należytym czasie lub też wykluczenia uchwałą zarządu, co jednak w tym przypadku miejsca nie miało. (Orz. S. N. z 22 lutego 1937. — C. II. 2609/36).

Spór spółdzielni z byłym członkiem zarządu

Naruszenia prawa materialnego dopatruje się skarżący w błędnej wykładni postanowień art. 41 ustawy o spółdzielniach, jakoby uprawnienia Rady Nadzorczej do zastępstwa spółdzielni w układach i procesach z członkami Zarządu dotyczyły wyłącznie czynnych, a nie byłych członków Zarządu. Wywodom skarżącego nie można przyznać słuszności, gdyż brzmienie ustawy jest w tym względzie zupełnie jasne i już sama wykładnia gramatyczna przemawia za trafnością wykładni Sądu. Skoro bowiem postanowienia te mówią o członkach Zarządu, to dotyczyć mogą jedynie osób, które są członkami, a nie które nimi były. Jeśliby zresztą nawet w tym względzie mogła się nasuwać wątpliwość to wykładnia tych postanowień na dalszych zasadach interpretacyjnych z §§ 6 i 7 uc. oparta, również potwierdza trafność poglądu Sądu. Postanowienia wspomniane mają charakter wyjątkowy, bo stanowią odstępstwo od zasady, że spółdzielnię zastępuje na zewnątrz Zarząd (art. 33, 35, 37 ustawy). Skutkiem tego postanowienia te ulegają wykładni ścieśniającej, a nie rozszerzającej, a więc brak podstawy do stosowania ich odnośnie tych osób, które niegdyś wchodziły w skład Zarządu. Słusznie w końcu powołuje się Sąd na ratio legis powołanych postanowień. Jeśli się bowiem sięgnie przy wykładni do widocznej woli prawodawcy, to przychodzi się do przekonania, że ustanowienie powyższego wyjątkowego przepisu miało na celu wyłącznie zapobieżenie kolizji w przypadku, gdyby Zarząd miał zawrzeć umowę lub wystąpić ze sporem przeciw jednemu ze swych członków, gdyż pomijając wpływy osobiste takiego członka Zarządu na resztę jego towarzyszy, zachodziłby mogła, w razie gdy statutowa ilość członków Zarządu jest nieznaczna, wprost niemożność uzyskania większości potrzebnej do działania Zarządu. Kolizja jednak taka istnieć może tylko przy czynnych a nie przy byłych członkach Zarządu. — (Orz. S. N. z 8 i 22 września 1936. — C. II. 808/36).

Skuteczność uchwały wykluczającej członka spółdzielni

Pozwana spółdzielnia w związku z swą obroną, że członkostwo powódki wygasło z końcem roku obrachunkowego 1923/24 wskutek wykluczenia powódki decyzją rady nadzorczej i zarządu z 29/8 1923, uzasadnia naruszenie przepisu art. 26 ustawy o spółdzielniach tym, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał jakoby wykluczenie powódki miało skutek z końcem roku obrachunkowego 1932 dlatego, że dopiero w 1932 r. nastąpiło zawiadomienie powódki o wykluczeniu. — Zarzut powyższy jest uzasadniony w świetle następujących rozważań. Ponieważ powódka nawet po zawiadomieniu jej o wykluczeniu, ani nie odwołała się do walnego zgromadzenia spółdzielni ani też nie wytoczyła powództwa o uznanie wykluczenia za bezskuteczne, to wykluczenie należy uważać za uzasadnione. Skoro zaś wykluczenie było uzasadnione, to w myśl cyt. przepisu było ono skuteczne już z końcem roku obrachunkowego 1923. Przepis ustępu drugiego art. 26 wsp. ustawy „wykluczenie ma skutek z końcem roku obrachunkowego, w którym nastąpiło“ musi być tłumaczony w związku z ustępem pierwszym tego artykułu, stanowiącym, że wpierw następuje wykluczenie członka, a dopiero następnie zawiadamia się go o dokonanym wykluczeniu, z czego wynika, że ustawa normując skuteczność wykluczenia, rozumie przez wykluczenie uchwałę wykluczającą, która staje się skuteczna z końcem roku obrachunkowego, w którym została powzięta, oczywiście jeżeli wskutek odwołania się do walnego zgromadzenia lub zaskarżenia nie została uchylona. (Orz. S. N. z 14 września 1936 — C. III. 1386/35).

Otwarcie upadłości spółdzielni na wniosek jedynego wierzyciela

Jedyny wierzyciel osobisty może zgłosić wniosek o otwarcie upadłości spółdzielni z odpowiedzialnością dodatkową z powodu trwałego niepłacenia długów nawet wówczas, gdy spółdzielnia ta nie posiada środków na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego. (Orz. Sądu Apel. w Poznaniu z 5 października 1936 — II. CZ. 922/36).

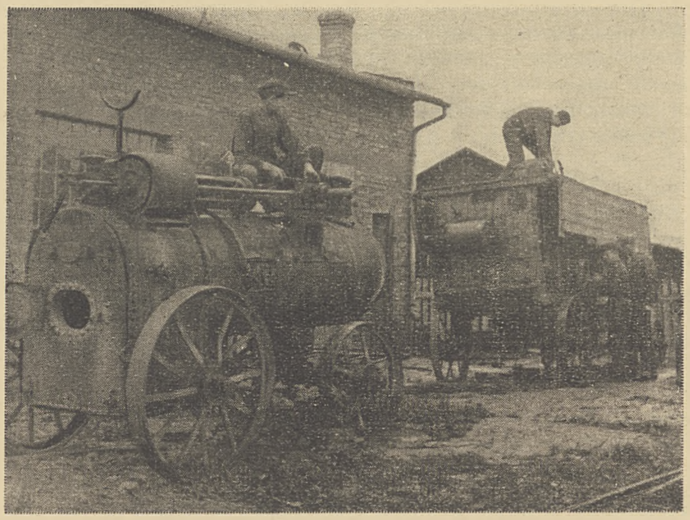
Powiatowa Spółdzielnia w Jaśle

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Jaśle jest nie tylko jedną z najstarszych lecz także i najlepiej prowadzonych i zasobnych spółdzielni rolniczych w Okręgu Krakowskim. W Jaśle mówi się powszechnie, że pół miasta należy do spółdzielni powiatowej. Powiedzenie to, oczywiście przesadne, dowodzi jednak, że spółdzielnia jasielska zdołała wyrobić sobie imię jako instytucja gospodarna i jedna z największych firm handlowych w powiecie. Po dokonanej w roku 1940 fuzji z miejscową Składnicą Kółek Rolniczych spółdzielnia zajmuje w mieście 11 nieruchomości, w których znajdują się pomieszczenia administracyjne, handlowe, składy i magazyny.

Przedsiębiorstwo spółdzielni jest rozbudowane na dużą skalę i obejmuje nieledwie wszystkie działy handlowo- i przetwórczo-spożywcze, jakie potrzebne są dla prawidłowej gospodarki aprowizacyjnej i rolniczo-handlowej. Spółdzielnia posiada następujące działy i zakłady:

dział nasion
„ zbożowy (zboże ajencyjne)
„ ziemniaczany (ziemniaki i okopowizna)
„ węglowy, materiałów opałowych i budowlanych
„ nafty i smarów
„ jajczarsko-drobiarski
„ zielarski i roślin przemysłowych
masarnia
piekarnia mechaniczna
hurtownia towarów spożywczych
3 sklepy kolonialne w mieście
3 „ „ w powiecie
8 sklepów specjalnych
dział maszyn i narzędzi rolniczych
warsztat naprawy maszyn i narzędzi rolniczych.

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa obejmuje poza handlem jarzynami i owocami, cały skup produktów rolnych w powiecie. W handlu bydłem i trzodą chlewną spółdzielnia nie miała w ostatnim roku gospodarczym obrotów. Masarnia spółdzielni przerabia tylko mięso i inne przetwory zwierzęce przydzielone z kontyngentów. Jako ajent Centralnego Urzędu Rolniczego (L. Z.) spółdzielnia powiatowa dokonuje skupu zbóż kontygentowych przy współdziałaniu innych spółdzielni rejonowych w powiecie.

Naprawa maszyn Pow. Sp. R-H. w Jaśle

W zakresie zleconym jej przez władze i państwową centralę gospodarczą (L. Z.) spółdzielnia zaopatruje wszystkich rolników powiatu za pośrednictwem sieci spółdzielczej w przedmioty potrzebne do gospodarstwa rolnego i domowego. W charakterze rozdzielni hurtowej na powiat spółdzielnia nie ogranicza się oczywiście do grona członków, tym niemniej jednak w razie braku towarów członkowie mają pierwszeństwo.

Centrale — Biura Pow. Sp. R-H. w Jaśle

W związku z tym pozostaje, między innymi, wielki rozrost organizacyjny spółdzieni, która liczy obecnie bez mała 3000 członków. Zarząd spółdzielni składa się z pięciu członków, którzy pracują wszyscy czynnie za wynagrodzeniem. Poza tym spółdzielnia zatrudnia 84 pracowników fizycznych i 136 pracowników umysłowych.

Udziały własne spółdzielnia posiada w jedenastu instytucjach z czego 9 stanowi organizacje spółdzielcze.

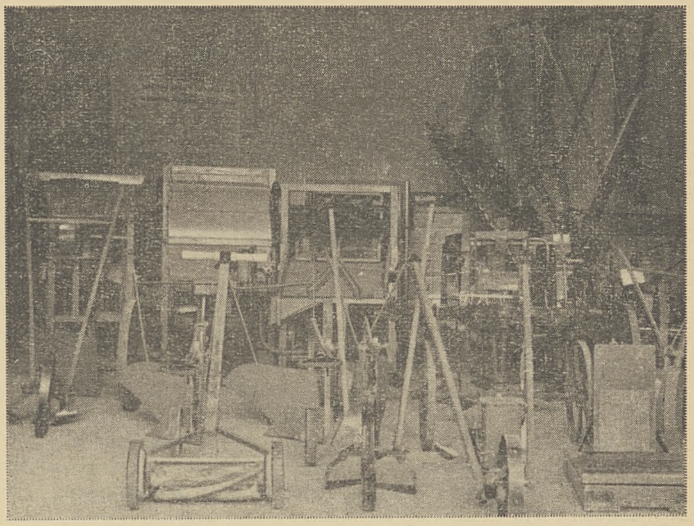
Do najważniejszych aktualnych zamierzeń Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Jaśle należy wykończenie rozpoczętej w jesieni 1941 roku budowy spichrza-magazynu koło stacji kolejowej. Budowa ta była przedmiotem największych starań i zachodów oraz nakładów pieniężnych. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy ubiegłego roku na kontynuowanie robót wydano 214 000 złotych. W chwili obecnej spichrz już jest

pod dachem. Zupełne wykończenie gmachu przewidywane jest na miesiąc maj bieżącego roku.

Mimo wszystkie trudności i poważnie już dające się odczuwać braki towarowe szczególnie w zakresie materiałów żelaznych, budowlanych i nawozów sztucznych, obroty spółdzielni utrzymują się na poziomie z roku 1941.

W dziedzinie obrotu bezgotówkowego przechodzi się coraz bardziej na obrót wekslowy zamiast obrotów na rachunkach bieżących. Przyczyną takiego stanu jest zmiana sposobu finansowania transakcji towarowych z najważniejszym dostawcą spółdzielni, Centralnym Urzędem Rolniczym.

Jak z powyższych danych wynika spółdzielnia jasielska rozwija się pomyślnie. Należy spodziewać się, że przodujące swe stanowisko w gospodarce powiatu potrafi utrzymać i nadal.

Sklep maszynowy Pow. Sp. R-H. w Jaśle

SPÓŁDZIELNIE SPOŻYWCÓW

Cena i opakowanie dulcyny

Jak już podano do wiadomości, w najbliższym czasie zostanie wprowadzony na rynek Generalnego Gubernatorstwa nowy środek słodzący pod nazwą „dulcyna". Obecnie zarządzono, że cena dulcyny w opakowaniu monopolowym wynosić będzie Zł. 60.— za 250 gramów.

Opakowanie monopolowe dulcyny zaopatrzone będzie w banderolę dwubarwną w kolorach fioletowych z godłem państwowym.

Wyrób środków do podłóg

Kierownik Urzędu Gospodarowania Wytworami Chemicznymi w Generalnym Gubernatorstwie wydał zarządzenie, na mocy którego wyrób środków do pielęgnowania podłóg wymaga obecnie (od 1 marca 1941) zezwolenia wyżej wspomnianego Urzędu.

Osoby, chcące otrzymać zezwolenie, winny złożyć w Urzędzie Gospodarowania Wytworami Chemicznymi w Generalnym Gubernatorstwie wniosek w dwóch egzemplarzach, w których należy podać dokładnie skład środka do pielęgnowania podłóg a oprócz tego załączyć wzór opakowania zewnętrznego, w którym środek ma być wprowadzony na rynek. Zasadniczo nie wolno używać do wyrobu produktów wosku i oczyszczonego wosku ziemnego, a więc: wosku specjalnego, kompozycji czy ozokerytu, — jednakowoż zastrzeżenie to dopuszcza wyjątki, o których decyduje w każdym poszczególnym wypadku Urząd Gospodarowania Wytworami Chemicznymi w Generalnym Gubernatorstwie na wniosek producenta.

Zwraca się uwagę osób zainteresowanych, że nie wolno wprowadzać na rynek środków do pielęgnowania podłóg pod nazwą, mogącą konsumenta wprowadzać w błąd, a więc, jako tak zwanych „Środków do konserwacji", „Politury do mebli" i tym podobnych, których treść nie oddaje rzeczywistego przeznaczenia ani możliwości stosowania danego wyrobu

Wyroby żelazne dla ludności nierolniczej

Rozdział towarów żelaznych dla ludności rolniczej jest do pewnego stopnia uregulowany drogą akcji premiowej. Ludność nierolnicza premii tych nie otrzymuje. W związku ze ścisłą kontrolą nad produkcją wyrobów z metalu nawet najdrobniejszych i najpodrzędniejszych, zaznaczyć się musi brak takich przedmiotów jak szpilki, śrubki, agrafki, guziki, stalówki, materiały kreślarskie, noże, łyżki, widelce itp. Dlatego nie będą one mogły być nabywane we wszystkich dotychczasowych sklepach. Władze opracowały i ustaliły wykaz wszystkich firm na terenie Generalnego Gubernatorstwa, które bedą upoważnione do prowadzenia towarów żelaznych i metalowych. Przedmioty drobne będzie można za odpowiednią kontrolą techniczno-sklepową kupować bez specjalnych kart zapotrzebowania. Niektóre jednak rodzaje towarów, jakie wyznaczone sklepy otrzymają jako kontyngent do rozsprzedaży wolno będzie nabyć tylko na podstawie specjalnego zezwolenia Wydziału Gospodarki przy Gubernatorze właściwego okręgu. Do takich towarów należą np. wiadra, wszelkiego rodzaju naczynia kuchenne i piekarskie, płyty kuchenne, ruszty do pieców, żelazka do prasowania, podstawki do żelazek, zamki do drzwi i ciężkie kłódki, lampy elektryczne i karbidowe, narzędzia, budziki, części wymienne do rowerów, latarki elektryczne, wózki dziecięce, piece żelazne, wanny kąpielowe, komplety nakryć stołowych, złożone z więcej niż czterech części i t. p. przedmioty metalowe nie stanowiące drobnicy. Wszelkie spisy przedmiotów, których nie można nabyć bez karty zapotrzebowania, które bywają ogłaszane mają jedynie znaczenie orientacyjne i mogą w miarę ograniczania się możliwości dostawy czy produkcji danych przedmiotów ulegać bieżącemu uzupełnianiu.

Spółdzielczość w świecie

Spółdzielnie warzywnicze

Miasteczko Znaim położone w północno-wschodnim odcinku byłej Dolnej Austrii słynie jeżeli nie na cały świat, to w każdym razie na całą Europę z ogórków stamtąd eksportowanych. Znajdują się tam największe zwarte tereny uprawy ogórków, które ukazują się na rynkach zagranicznych pod postacią bądź to towaru świeżego bądź kiszonego lub konserw. Hodowane w tych stronach ogórki odznaczają się znakomitym smakiem, są bardzo trwałe i nie miękną w konserwie. Na miejscu znajdują się liczne fabryki i zakłady przetworów i konserw ogórkowych. Obszary kultur ogórkowych rozciągają się na około 100 ha a roczne zbiory wynoszą około 10 milionów kilogramów, i niekiedy zaś dochodzą nawet do 15 milionów kilogramów. Ogórki eksportuje się w słojach, puszkach i beczkach. Uprawa ogórków znajduje się całkowicie w rękach rolników, którzy dzięki przez pokolenia trwającej specjalizacji, są pierwszorzędnymi fachowcami w swojej dziedzinie. Fachowa znajomość uprawy ogórków połączona ze specjalnymi warunkami glebowymi i klimatycznymi a ponadto duża pojemność i doskonałe urządzenia tamtejszego przemysłu konserwowego są podstawą marki jaką sobie wyrobiły na rynkach zagranicznych ogórki znaimskie.

Między wielkimi zakładami przetwórczymi na tym terenie pracuje również przedsiębiorstwo spółdzielcze pod nazwą „Południowo Morawska spółdzielnia Przetwórstwa Warzywnego“. Spółdzielnia ta została założona po włączeniu południowych Moraw do Austrii. Liczy ona ponad 1000 ogrodników warzywnych. W samym mieście Znaim oraz w okolicach, spółdzielnia posiada 4 fabryki, w których przeprowadza się przeróbkę ogórków jak również i innych gatunków warzyw. Specjalnością spółdzielni jest wyrób konserw kiszonych, poza tym jednak produkuje się również liczne rodzaje konserw octowych i solonych. Większą część rocznej wynoszącej około 4 milionów kilogramów produkcji konserw stanowią ogórki kwaszone. Rzecz zrozumiała, że dla opakowania i wysyłki potrzeba bardzo wielkich ilości szkieł, słojów, puszek, beczek itp. materiałów. Do celów konserwowych najlepiej nadają się ogórki o długości od 3—12 cm, większe sztuki przerabiane bywają na sałatę. W zakładach przetwórczych w czasie sezonu zbiorów ogórków wre wytężona praca. Ogórki sortuje się zależnie od przydatności do najrozmaitszych celów przetwórczych. Część konserw ogórkowych idzie do dalszego wyrobu konserw jarzynowych mieszanych. Spółdzielnia bowiem wyrabia również najrozmaitsze gatunki konserw jarzynowych składających się przeważnie z papryki, marchwi — karotki, dojrzałych i zielonych pomidorów, kapusty i buraków czerwonych. Sałaty jarzynowe z kapusty, ogórków, karotki i pomidorów, znajdują na rynkach duży popyt. Poważnym odcinkiem produkcji jest również wyrób kapusty kiszonej. Przy tym kapusta z terenów zaimskich odznacza się równie jak ogórki doskonałą jakością i smakiem. Konserwy z buraków (ćwikła) otrzymuje się przez gotowanie w parze, obranie z łupiny i odpowiednie przyrządzenie.

Proces fabrykacji konserw odbywa się przeważnie ręcznie. Zastosowanie maszyn jest możliwe tylko w ograniczonej mierze.

Drobni ogrodnicy warzywni zrzeszeni w spółdzielni znajdują możność dobrego zarobkowania i tym samym ciągłego podnoszenia produktywności własnych warsztatów.

Spółdzielczość
daje zadatki lepszego jutra

Centr. Związek Spółdzielni Chorwackich

Prezydium chorwackiej Rady Spółdzielczej przyjęło na jednym z ostatnich swoich posiedzeń plan założenia centralnego związku spółdzielni dla obszaru całego państwa. Nowo projektowany związek byłby związkiem głównym, do którego obowiązkowo będą musiały należeć wszystkie organizacje spółdzielcze. Chorwacja liczy obecnie około 3350 spółdzielni zrzeszających razem okrągło 800 000 członków, w większości rolników. Połowę wszystkich spółdzielni stanowią spółdzielnie kredytowe (około 1700). Spółdzielni zakupu jest około 650. Już w zeszłym roku założono chorwacką Radę Spółdzielczą, przy czym zostało jej powierzone zadanie wypracowania planu ogólno-państwowej centrali spółdzielczej pod nazwą „Chorwacki Związek Spółdzielni“. Obecnie, jak wspomnieliśmy wyżej plan został wypracowany i złożony właściwym władzom do zatwierdzenia. Należy się liczyć w najbliższej przyszłości z formalnym założeniem związku.

Spółdzielnie rybackie nad Bałtykiem

Spółdzielnie rybackie na terenach przybrzeżnych Bałtyku i jeziora Peipus osiągnęły w roku ubiegłym do jesieni połowy ryb w wysokości ponad 700 000 kilogramów, co stanowi znaczne osiągnięcie. Spodziewane, lecz jeszcze nie znane dokładnie wyniki całoroczne oblicza się na trzy miliony kg. Spółdzielnie rybackie otrzymują do wypełnienia kontyngenty dostaw rybnych. Wiele spółdzielni dostarczyło w dwójnasób tyle, ile wskazywał kontygent a niektóre dostarczyły ponad 120% kontyngentu.

Dania produkuje konserwy warzywne

Duńska fabryka konserw mięsnych „Dana“ należąca do „Duńskich Rzeźni Spółdzielczych“ przestawiła się w ostatnim czasie na produkcję konserw warzywnych i owocowych celem podtrzymania dawnego poziomu produkcji i zatrudnienia. Przestawienie produkcji odbyło się bez większych trudności i fabrykacja postępuje naprzód w wielkim stylu. Ponadto w dawnej mleczarni spółdzielczej w Ballerup urządzono wytwórnię suszów jarzynowych, która ma być jedną z największych fabryk tego rodzaju w Europie północnej.

Fabryka azotniaków w Szwecji

Szwedzka centrala spółdzielni spożywców, „Cooperative Förbundet“ czyni przygotowania do budowy wielkiej fabryki związków azotowych w zachodniej Gotlandii. Fabryka ta ma dostarczać 40 000 ton nawozów wapniowo-azotowych. Wykończenie fabryki przewidywane jest na rok 1945.

Uprawa roślin oleistych we Włoszech

W celu popierania uprawy roślin oleistych we Włoszech został w roku 1942 utworzony specjalny wydział dla studiów i ujednolicenia wszystkich badań nad nasionami roślin oleistych. Zajęto się przede wszystkim uprawą słonecznika, soi, orzechów ziemnych i lnu dla uzyskania nasion, a ponadto uprawą rycynusu, która przyjęła się we Włoszech już dawniej. Rzepak i soja zdają się być szczególnie przydatne do uprawy w Italii. Spodziewane jest uzyskanie dobrych wyników przy uprawie mieszanej różnych roślin oleistych, zwłaszcza zaś słonecznika wraz z innymi roślinami. Od roku 1941 rząd corocznie wyznacza dla każdej prowincji określony obszar pod uprawę roślin i hodowlę nasion oleistych. Plan ministerstwa rolnictwa przewiduje na rok gospodarczy 1942/43 jeszcze większy obszar na rośliny oleiste, aniżeli w przeszłym roku, aczkolwiek już w zeszłym roku obszary te były bardzo duże. Zarządzenia ministerstwa przewidują między innymi zupełne zniesienie nieużytków. Ponadto zamierza się drogą przyznawania premii, wyznaczenia stałych cen oraz innych udogodnień dla rolników uprawiających rośliny oleiste osiągnąć dalszy wzrost produkcji w tej dziedzinie.

Hiszpański eksport pomarańcz

Wywóz pomarańcz dostarcza Hiszpanii w większej ilości dewiz, jakich Hiszpania potrzebuje w celu sprowadzania innych ważnych życiowo towarów, których brak w kraju. Od czasu wojny domowej, która toczyła się częściowo na terenie głównych obszarów produkcyjnych zbiory znacznie spadły, czego przyczyną był również brak sztucznych nawozów. Znamienne są tu niedawno ogłoszone cyfry statystyczne portu w Walencji, przez który wywieziono w roku 1942 jeszcze 230 655 ton pomarańcz, podczas gdy w roku 1941 wywieziono tylko 104 740 ton. W nieznacznym tylko stopniu dał się odczuć zupełny brak angielskich zamówień na pomarańcze. Europa kontynentalna jest bowiem w stanie przyjąć całą ilość pomarańcz, jaką Hiszpania może dać na eksport. Niespodziewanie wydała obecnie Hiszpańska Rada Ministrów dekret z mocą ustawy, w którym zakazano uprawy pomarańczy na pewnych określonych obszarach kraju. Powodem tego kroku jest fakt, że rząd hiszpański liczy na to, iż po obecnej wojnie nastąpi prawdopodobnie ostra walka konkurencyjna między krajami produkującymi pomarańcze (poza Hiszpanią są to Palestyna, Afryka Południowa, Brazylia i Ameryka Północna) tak, jak to miało miejsce już przed wojną. Rząd hiszpański uważa zatem za wskazane już obecnie zapobiec nieograniczonemu rozpowszechnieniu hiszpańskich kultur pomarańczowych, aby nie stanąć po wojnie przed niemożliwością zbycia swojej produkcji. Niezależnie jednak od tego rząd hiszpański stara się usilnie o wzmożenie w miarę istniejących możliwości eksportu pomarańczy.

Obwieszczenia Urzędowe

Prawo dyspozycji w spółdzielniach mleczarskich

Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa, wydał okólnik skierowany do gubernatorów wszystkich okręgów oraz urzędów wyżywienia i rolnictwa przy starostwach powiatowych i miejskich w przedmiocie prawa dyspozycji w stosunku do spółdzielni mleczarskich.

W myśl tego okólnika nie mogą być wydawane ze strony władz terenowych bez udziału Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa, Wydział VI. dla spraw kredytowych, spółdzielczych i ubezpieczeniowych, żadne zarządzenia o charakterze finansowym w stosunku do spółdzielni mleczarskich, które w skutkach doprowadziłyby do likwidacji poszczególnych działów lub całego przedsiębiorstwa spółdzielni.

Ponadto w myśl okólnika niedopuszczalne jest wyznaczanie lub odwoływanie członków zarządu mleczarni spółdzielczych, względnie podejmowanie środków ograniczających organy spółdzielni mleczarskich w ich działalności. Okólnik zwraca szczególną uwagę na to, że na zasadzie § 4 rozporządzenia o wyżywieniu i rolnictwie z dnia 23 listopada 1939 r. (Dz. Rozp. str. 63) prawo mianowania komisarzy przysługuje wyłącznie Kierownikowi Wydziału Głównego Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa.

O ewentualnych już wydanych a sprzecznych z powyższym okólnikiem zarządzeniach, należy zawiadomić Wydział dla spraw kredytu i spółdzielczości, który zadecyduje o ich dalszym obowiązywaniu.

Nowe normy dostawy mleka i masła

Ustanowione zostały nowe normy dla dostawy mleka i masła, które przyjmują za podstawowy czas dostawy rok kalendarzowy.

W tym czasie posiadacze krów obowiązani są dostarczyć od każdej krowy co najmniej 800 litrów mleka o zawartości przynajmniej 2,7% tłuszczu, przy czym mleko wykazujące mniejszą zawartość tłuszczu nie będzie zaliczone na poczet normy rocznej.

Dostawa ma się odbywać franco mleczarnia w naczyniach dostawcy. Jeżeli mleko ma być dostarczone do zlewni, dalsza dostawa do mleczarni odbywa się za pośrednictwem wspólnoty dostawców i w naczyniach stanowiących jej własność. Wspólnota dostawców może być stworzona przymusowo bądź przez gubernatora okręgu, bądź też przez uprawnionego przez niego starostę.

Wyżej ustanowione normy dopuszczają następujące wyjątki:

a) obowiązująca rocznie dostawa mleka zmniejsza się do 500 litrów od każdej krowy, od której chowane jest cielę we własnym gospodarstwie co najmniej przez pół roku,

b) jeżeli dostawa mleka zostanie uznana przez gubernatora okręgu za niemożliwą, posiadacze krów winni w to miejsce dostarczyć od każdej krowy przynajmniej 25 kg masła rocznie.

W wypadku analogicznym do a) obowiązuje dostawa 15 kg masła w ciągu roku.

Za niestosowanie się do ustanowionych norm dostawy mleka i masła przewidziane jest zaszeregowanie krowy do klasy bydła rzeźnego, co w szczególnie jaskrawych wypadkach złej woli nastąpić może jeszcze przed upływem roku kalendarzowego.

Należności za dostawy wojskowe

Rząd Generalnego Gubernatorstwa, Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa, Oddział dla spraw spółdzielczych i kredytowych wydał okólnik (z dnia 1 marca 1913 r. Nr 5) skierowany do komisarzy powiatowych spółdzielni rolniczo-handlowych w sprawie należności jakie spółdzielnie mają z tytułu dostaw wojskowych u rozwiązanych jednostek sił zbrojnych.

W czasie koncentracji sił zbrojnych w marszu na Rosję częstokroć jednostki wojskowe zaopatrywały się w spółdzielniach rolniczo-handlowych w towary spożywcze i pasze. Podczas gdy niektóre jednostki płaciły za wymienione dostawy gotówką, inne brały towary na rachunek.

Przy rewizjach przeprowadzanych przez niemiecką placówkę służby rewizyjnej przy Związku Rewizyjnym Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie stwierdzono tu i tam, że niektóre spółdzielnie nie mogły już ściągnąć należności, ponieważ dana jednostka wojskowa została rozwiązana lub też otrzymała inny numer poczty polowej.

W celu uchronienia spółdzielni od strat Administracja Okręgu Wojskowego Generalnego Gubernatorstwa (Wehrkreisverwaltung Generalgouvernement) wyraziła pismem Nr Az 62a CI 1 gotowość rozpatrzenia wierzytelności, jakie spółdzielnie mają w stosunku do już nieistniejących jednostek sił zbrojnych.

W związku z tym wzywa się spółdzielnie do przesłania spisu należności od rozwiązanych lub nieosiągalnych jednostek wojskowych itp. pod adresem: Deutsche Prüfungsdienststelle beim Kommissar des Rewizionsverbandes der Genossenschaften im Generalgouvernement, Krakau Westring 43 Postschließfach 30 (Placówka Niemieckiej Służby Rewizyjnej przy Komisarzu Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie, Kraków, ul. Straszewskiego 43 (skrzynka pocztowa Nr 30).

W spisie należy podać wysokość należności oraz przyczynę jej powstania, a równocześnie dołączyć należy w oryginale wszelkie dowody uzasadniające roszczenie, jak kwity dostawy, potwierdzenia odbioru towarów itp. Na miejsce wysyłanych oryginałów należy sporządzić odpisy i pozostawić je w aktach.

Komisarze spółdzielni są proszeni o zbadanie roszczeń na miejscu i o dopilnowanie, aby spisy należności były należycie udokumentowane. Spółdzielnie winny we własnym interesie oraz celem uniknięcia niepotrzebnej korespondencji wyjaśniającej podawać dokładne i wyczerpujące spisy należności oraz dołączać oryginalne dokumenty.

Gospodarka materiałami budowlanymi

Z dniem 1 lutego 1943 r. zakres zadań Urzędu Gospodarowania Materiałami Budowlanymi przeszedł na Pełnomocnika dla gospodarki budowlanej w Generalnym Gubernatorstwie. Pozostaje to w związku ze zmianami przepisów o gospodarce budowlanej. Mimo przeniesienia zakresu działania dotychczasowe zarządzenia wydane przez Urząd Gospodarowania Materiałami Budowlanymi pozostają w mocy. W szczególności pozostają bez zmiany zarządzenia dotyczące obowiązku zgłaszania się cegielni, fabryk papy dachowej, wapienników i hut wyrabiających szkło płaskie. Bez zmiany również pozostają formy współpracy Pełnomocnika z głównymi odbiorcami kontyngentów, Wydziałami Gospodarki przy szefach okręgów, Urzędem Dewizowym, oraz z upoważnionymi urzędowo hurtownikami materiałów budowlanych i szkła płaskiego.

Zmiany ordynacji pocztowej

Z dniem 10 marca 1943 r. weszły w życie następujące zmiany w ordynacji pocztowej, obowiązującej na terenie Generalnego Gubernatorstwa.

Reklama pocztowa, która stanowiła przed wybuchem wojny szeroko rozpowszechniony środek reklamowy, nie jest nadal dopuszczona.

Przymusowi opłaty pocztowej podlegają również paczki i paczki wartościowe.

W tym wypadku opłata pocztowa stanowi opłatę dodatkową do pobieranej poprzednio opłaty paczkowej + opłaty od podanej wartości, wynoszącej Zł. 0.20 za każdy tysiąc złotych.

Opłaty od odległości obowiązują również w ruchu miejscowym. W myśl powyższej normy kasuje się ulgi w opłatach pocztowych w obrocie miejscowym.

Pisma i druki w języku żydowskim i hebrajskim wykluczone są z obrotu pocztowego. Adresy wypisane cyrylicą należy powtórzyć w całości pismem łacińskim.

Pocztowe zlecenia wekslowe dla weksli do protestu nie są dopuszczone. Wobec nikłości obrotu wekslowego zmiana powyższa nie wprowadza istotnej luki w zakresie zleceń pocztowych.

Telegraficzne przekazy pocztowe dopuszczone są tylko do maksymalnej kwoty Zł. 2.000.—.

Dotychczas granicę górną przy przekazach telegraficznych stanowiła kwota Zł. 10.000.—.

Za doręczenie pośpieszne pobiera się od odbiorcy rzeczywiście powstałe koszty posłańca pośpiesznego. Za każdą drogę pośpiesznego doręczenia ustala się opłatę minimalną, którą podwyższa się przy doręczaniu paczek pośpiesznych. Opłaty za pośpieszne doręczenie, zaliczone na przesyłkach, zarachowuje się do opłat, które ma uiścić odbiorca.

Przy obrocie pocztowym pośpiesznym obowiązywała dotychczas taryfa stała, która w wypadku przesyłki do miejscowości, znajdującej się poza zasięgiem sieci pocztowo-telegraficznej, podwyższała się o koszty doręczenia od najbliższego urzędu lub agencji pocztowej. Na skutek zmiany taryfy pocztowej każde doręczenie pośpieszne potraktowane będzie w przyszłości jako wypadek szczególny podlegający opłacie w wysokości rzeczywiście powstałych kosztów.

Za doręczenie listów wartościowych jako też przekazów pocztowych i poleceń wypłaty pobiera się także opłatę za doręczenie. Jeżeli odbiorca odmówi zapłaty, przesyłka traktowana będzie jako niedoręczalna.

Opłata za doręczenie stanowi dodatkową, dotychczas nie stosowaną opłatę przy przesyłce listów wartościowych i przekazywaniu pieniędzy.

Przesyłki z żywymi zwierzętami trzymane będą na składzie tylko do 24 godzin po nadejściu przesyłek.

Bagaż podróżny przyjmuje się do ogólnej wagi 20 kg.

Poprzednia górna granica wagi bagażu podróżnego wynosiła 50 kg.

Poczta nie przechowuje bagażu podróżnego i bagażu ręcznego. Tym samym kasuje się wszystkie przechowalnie bagażu. W przyszłości bagaż musi być odebrany natychmiast po przybyciu do miejsca przeznaczenia.

Przesyłek pocztowych nie przyjmuje się do przesyłania pocztą autobusową.

Za szkody rzeczowe łącznie ze szkodą wyrządzoną na wiezionym ze sobą bagażu ręcznym odpowiada Niemiecka Poczta Wschodu tylko do maksymalnej kwoty 1.000 złotych.

Wyżej wymienione zmiany w ordynacji pocztowej Niemieckiej Poczty Wschodu spowodowane są troską o dalsze odciążenie ruchu pocztowo-kolejowego.

Obwieszczenia

Z dniem 1 kwietnia wchodzi w życie przepis w ramach rozporządzenia z dnia 18 października 1940 (Dz. Rozp. GG I str. 321), według którego obwieszczenia sądów tak niemieckich jak i nieniemieckich w języku niemieckim oraz w języku, który na danym terenie jest językiem sądowym w sądownictwie nieniemieckim.

Również od 1 kwietnia 1943 r. na terenie Okręgu Galicji obwieszczenia należy ogłaszać w języku niemieckim, ukraińskim i polskim.

Przesyłki drewna opałowego

Ekspedycja wagonowa Kolei Wschodniej przyjmuje drewno opałowe w przesyłkach wagonowych tylko wtedy, gdy list przewozowy zawiera odcisk pieczęci służbowej jednego z poniżej wymienionych Urzędów Nadzorczych Leśnictwa (Forstaufsichtsamt):

Okręg Kraków: Kraków, Tarnów, Nowy Sącz i Sanok

Okręg Lublin: Lublin, Chełm, Biłgoraj i Radzyń Podlaski

Okręg Radom: Kielce, Starachowice, Tomaszów Mazowiecki i Radomsko

Okręg Warszawa: Warszawa—Zachód i Warszawa—Wschód w Ruchnie

Okręg Galicja: Lwów, Brody, Sambor, Skole, Stanisławów, Kołomyja, Kałusz i Czortków.

Zaopatrzenie w sadzeniaki

W roku 1943 ma być doprowadzona uprawa uznanych niemieckich odmian rakoodpornych sadzeniaków do obszaru 40 000 ha. W tym celu jest rzeczą konieczną planowe wciągnięcie do akcji uznanych rakoodpornych sadzeniaków, względnie sadzeniaków handlowych z Rzeszy, jak również ziemniaków reprodukowanych w Generalnym Gubernatorstwie. Przy tym jest rzeczą ważną uniknięcie rozdrobnienia w uprawie reprodukcyjnej.

Sadzeniaki z Rzeszy

(1) Oddziały Wyżywienia i Rolnictwa w Urzędach Dystryktowych (EL Di) dysponują sadzeniakami, sprowadzonymi z Rzeszy według planu zaopatrzeniowego Urzędu dla Zasiewów.

(2) Urzędy EL Di oddają sadzeniaki, sprowadzone z Rzeszy, tylko takim gospodarstwom plantacyjnym,

a) które są uznane przez Urząd dla Zasiewów,

b) które są w stanie pobrać niepodzielny ładunek wagonowy, jak również uprawić przynajmniej 6 ha, oraz

c) które zawrą przepisaną umowę plantacyjną.

(3) Urzędy EL Di skierowują zawarte umowy plantacyjne (odnośnie do gestii) do Urzędu dla Zasiewów.

(4) Urzędy EL Di posługują się przy ruchu towarowym Towarzystwem Zasiewów z o. o.

Uznane odsiewy z Generalnego Gubernatorstwa

I. Uznane odsiewy nie rakoodpornych ziemniaków.

Uznane odsiewy nie rakoodporne pozostają do swobodnego rozporządzenia EL Di.

Można je zwłaszcza rozdzielać odpowiednim mniejszym hodowcom dla uprawy ziemniaków jadalnych.

II. Uznane odsiewy rakoodpornych ziemniaków.

(1) Każde 5,5 t/ha plonu pozostają do dyspozycji Urzędów EL Di pod następującymi zobowiązaniami:

a) Należy unikać zmniejszania się dotychczasowej powierzchni uprawnej u poszczególnych hodowców. Zmniejszenie uprawy poniżej 3 ha jest niedopuszczalne.

b) Każdemu plantatorowi powyżej 3 ha należy dlatego pozostawić 2,5 t/ha dla dalszego rozmnażania.

(c) Urzędy EL Di postanawiają co do pozostałych 3 t/ha, czy i w jakich rozmiarach pozostają one na gospodarstwie plantacyjnym dla dalszego rozmnażania, albo też czy i w jakich rozmiarach mają być one oddane innym gospodarstwom plantacyjnym.

d) Oddawać wolno tylko takim gospodarstwom plantacyjnym,

aa) które są uznane przez Urząd dla Zasiewów.

bb) które są w stanie pobrać przynajmniej 7,5 t, jak również uprawić przynajmniej 3 ha, oraz

cc) które zawrą przepisaną umowę plantacyjną.

e) Gospodarstwa plantacyjne poniżej 3 ha należy powiększyć, o ile to jest możliwe z ich własnego zbioru, do przynajmniej 3 ha.

Dopiero zbywające ilości ziemniaków można oddawać innymi gospodarstwom plantacyjnym.

(2) Każde 2,0 t/ha pozostają do dyspozycji Urzędu dla Zasiewów. Urzędy EL Di decydują według wskazówek Urzędu dla Zasiewów co do rozporządzenia tymi ilościami.

Ustęp II (1), a) aż do e), ważny jest o tyle, o ile owe ilości albo części owych ilości zostaną dodatkowo oddane do dyspozycji Urzędom EL Di.

(3) Urzędy EL Di mają się posługiwać przy ruchu towarowym sadzeniakami wedle pkt. II (1) i (2) Towarzystwem Zasiewów z o. o. W porozumieniu jednak z Urzędem dla Zasiewów mogą Urzędy EL Di wciągnąć do współpracy Centralny Urząd Rolniczy (LZ).

(4) Zebrane ilości ziemniaków powyżej 7,5 t/ha pozostają do pozakontyngentowej swobodnej dyspozycji Urzędów EL Di.

Ilości owe można zwłaszcza rozdzielać godnym zaufania mniejszym hodowcom dla uprawy ziemniaków jadalnych.

(5) Urzędy EL Di mogą w porozumieniu z Urzędem dla Zasiewów korzystać przy ruchu towarowym owymi ziemniakami ze współpracy Centralnego Urzędu Rolniczego.

Nie uznane odsiewy

(1) Urzędy EL Di decydują według wskazówek Urzędu dla Zasiewów o wysyłce handlowych sadzeniaków

a) do innych dystryktów,

b) na inne obszary.

(2) Przy wysyłce na inne obszary stawia Urząd dla Zasiewów do dyspozycji Urzędów EL Di jako namiastkę:

około jednej czwartej dostarczonej ilości uznanych rakoodpornych sadzeniaków z Rzeszy,

około jednej czwartej handlowych rakoodpornych sadzeniaków z Rzeszy; razem połowę doostarczonej ilości.

(3) Urzędy EL Di mogą dla przesyłki do innych dystryktów oraz na inne obszary używać zwolnionych ilości reprodukcji Generalnego Gubernatorstwa.

(4) Urzędy EL Di mogą w porozumieniu z Urzędem dla Zasiewów korzystać przy wysyłce handlowych sadzeniaków z współpracy Centralnego Urzędu Rolniczego.

Przy wysyłce sadzeniaków przez jakąś inną instytucję, aniżeli przez Towarzystwo Zasiewów z o. o. winien rozdzielca wysyłkowy według obowiązujących postanowień odprowadzać do Urzędu dla Zasiewów:

a) przy uznanych sadzeniakach 2 zł. za każdą tonę,

b) przy handlowych sadzeniakach 4 zł. za każdą tonę.

Ceny za obuwie

Ceny za obuwie ręcznie wykonane w okręgu warszawskim

Kierownik Urzędu Kontroli Cen w Urzędzie Gubernatora Okręgu Warszawskiego wydał zarządzenie z datą 31 stycznia 1943 r. w sprawie ustalenia cen maksymalnych za obuwie ręcznie wykonane w Okręgu Warszawskim i przy dostawach do pozostałych Okręgów Generalnego Gubernatorstwa.

Treść zarządzenia jest następująca:

Ceny maksymalne

Ustala się następujące ceny konsumcyjne jako ceny maksymalne za ręcznie wykonane obuwie:

A. Dla Okręgu Warschau (z wyjątkiem miasta Warschau)

	pasowo szyte złotych	na wylot złotych	kołkowane złotych
1. Buciki męskie wielkość 40—46 . . .	—	—	39,70
2. półbuciki męskie wielkość 40—46 . . .	—	—	37,60
3. półbuciki damskie wielkość 35—42 . .	—	—	32,45
4. buciki dla chłopców wielkość 36—39 . . .	—	—	32,—
5. półbuciki dla chłopców wielkość 36—39 . . .	—	—	30,—

B. Dla miasta Warschau

	pasowo szyte złotych	na wylot złotych	kołkowane złotych
1. Buciki męskie wielkość 40—46 . . .	60,80	—	51,30
2. półbuciki męskie wielkość 40—46 . . .	57,—	—	48,—
3. półbuciki damskie wielkość 35—42 . . .	55,—	46,80	42,60
4. buciki dla chłopców wielkość 36—39 . . .	—	—	33,25
5. półbuciki dla chłopców wielkość 36—39 . .	—	—	32,—

Przy dostawach do pozostałych okręgów Generalnego Gubernatorstwa ustala się następujące ceny wytwórcze jako ceny maksymalne za ręcznie wykonane obuwie:

	pasowo szyte złotych	na wylot złotych	kołkowane złotych
1. Buciki męskie wielkość 40—46 . . .	57,50	—	48,50
2. półbuciki męskie wielkość 40—46 . . .	53,90	—	44,95
3. półbuciki damskie wielkość 35—42 . . .	50,15	42,50	38,70
4. buciki dla chłopców wielkość 36—39 . . .	—	—	29,—
5. półbuciki dla chłopców wielkość 36—39 . . .	—	—	26,85

Powyższe ceny rozumieją się za obuwie ze skórzaną podeszwą z czarnej skóry boxkalf lub wołowej w wykonaniu bez zarzutu pod względem fachowym.

Do cen, wymienionych w ust. 1 i 2, wolno za parę doliczyć najwyżej następujące dopłaty:

1. przy wykonaniu obuwia z wpracowanymi ortopedycznymi wkładkami za obuwie męskie, damskie i chłopięce . . . . 18,— złotych
2. przy wykonaniu obuwia na miarę (z wyjątkiem obuwia ortopedycznego) za obuwie męskie, damskie i chłopięce . . . 8,— złotych

Przy wykonaniu obuwia z ortopedycznymi wkładkami wolno policzyć tylko dopłatę według punkt. 1, a nie dopłatę za pracę na miarę według punkt. 2. Inne dopłaty np. za ozdoby, luksusowe wykonanie, uwzględnienie szczególnych życzeń klienta itp. są niedopuszczalne.

Ustalone w ust. 1, 2 i 4 ceny są cenami maksymalnymi, obejmującymi wszystkie koszty wraz z sznurowadłami i opakowaniem.

Oznaczanie cen i składanie rachunków

Wytwórcy obuwia winni każdy but oraz, o ile sprzedaż obuwia następuje w kartonach, również te kartony zaopatrzyć w sposób nie podlegający zatarciu, w oznakę pochodzenia wytwórcy i numer artykułu. Przy każdej dostawie należy kupcowi detalicznemu wydać rachunek, z którego wynika rodzaj obuwia, numer artykułu i cena produkcyjna za parę. Kopie tych rachunków należy uporządkowane przechować.

Na każdej parze obuwia, obojętne czy znajduje się ona w sprzedaży lub na składzie, z opakowaniem lub bez niego, należy umieścić tabliczkę z ceną, z której wynika cena sprzedażna. To oznaczenie ceny uważa się jako żądanie ceny.

Zezwolenie indywidualne

Rzemieślniczy wytwórcy obuwia o twórczości miesięcznej ponad 500 par obuwia nie podlegają przepisom tego zarządzenia. Ceny za ich wytwory będą ustalane jak dotychczas przez indywidualne zezwolenia.

Postanowienia karne

Wykroczenia przeciwko niniejszemu zarządzeniu podlegają karze według § 6 rozporządzenia o kształtowaniu cen z dnia 12 kwietnia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 131).

Wejście w życie

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 15 lutego 1943 r. Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczas wydane przez Gubernatora Okręgu Warschau (Urząd Kontroli Cen) zarządzenia z dnia 1 grudnia 1940 r., z dnia 17 lutego 1941 roku, z dnia 3 grudnia 1942 r. i dekret Urzędu Kontroli Cen z dnia 28 lipca 1942 r. (IV/565—5817/42).

PORADY § PRAWNE

Rozwiązanie spółdzielni

O rozwiązaniu i likwidacji spółdzielni stanowią art. 75, 76—84 w związku z art. 65 ustawy o spółdzielniach.

Według art. 75 (ust. ost.) „jeżeli spółdzielnia nie rozpoczęła prowadzenia wspólnego przedsiębiorstwa, bądź od lat pięciu zaprzestała je prowadzić, a nie posiada majątku, może ona ulec wykreśleniu z rejestru na wniosek Przewodniczącego Rady Spółdzielczej bez potrzeby rozwiązywania i przeprowadzania likwidacji. Sąd orzeknie wykreślenie w trybie postępowania niespornego (incydentalnego)".

W związku z działaniami wojennymi, w czasie których nawet w poszczególnych wypadkach uległy całkowitemu zniszczeniu księgi oraz dowody, nasuwa się zagadnienie rozwiązania, likwidacji i wykreślenia z rejestru takiej spółdzielni. Na marginesie tego zagadnienia podajemy szereg pytań i odpowiedzi:

P y t a n i e p i e r w s z e:

Ruchomy majątek spółdzielni jak również księgi i dowody zostały bądź spalone bądź w inny sposób zniszczone

i spółdzielnia nie wznowiła działalności; w poszczególnych wypadkach na wniosek związku rewizyjnego (art. 65) sądy wyznaczyły likwidatorów. Nie ulega wątpliwości, że takie spółdzielnie posiadają majątek chociażby w postaci wkładów w bankach, udziałów w instytucjach, do których należały, dłużników, poza tym mają wierzycieli. Czy w takich wypadkach Przewodniczący Rady Spółdzielczej na skutek zawiadomienia go przez związek rewizyjny mógłby zgłosić wniosek o rozwiązanie spółdzielni i czy ustanowieni przez sąd likwidatorzy mogliby następnie zgłosić do rejestru wniosek o wykreślenie bez potrzeby przeprowadzania likwidacji?

Odpowiedź:

W myśl art. 75 ust. 4 — aby można było zgłosić wniosek o wykreślenie spółdzielni — potrzebne są dwa warunki: po pierwsze — aby spółdzielnia albo w ogóle nie rozpoczęła prowadzenia przedsiębiorstwa, albo zaprzestała prowadzenia go od lat pięciu, po wtóre — aby spółdzielnia nie posiadała majątku. Jeżeli spółdzielnia posiada majątek, to samo tylko nierozpoczęcie prowadzenia przedsiębiorstwa albo zaprzestanie prowadzenia go od lat pięciu nie stanowi podstawy prawnej do wniosku o wykreślenie z rejestru bez likwidacji.

Konieczność przeprowadzenia likwidacji jako warunku do wykreślenia z rejestru wynika nie tylko z wyraźnego przepisu art. 75 ust. 4 ale i z natury rzeczy. Likwidacja składa się z czynności następujących: 1) zrealizowanie (sprzedaż) ruchomego i nieruchomego majątku); 2) odbiór należności od dłużników; 3) spłata wierzycieli z uzyskanej w powyższy sposób gotówki; 4) zwroty, określone w art. 58 ust. 5 i wypłata udziałów członkom spółdzielni; 5) oddanie ewentualnej nadwyżki na cele społeczne (art. 80, 81). Nieposiadanie przeto przez spółdzielnię żadnych ruchomości i nieruchomości nie czyni likwidacji zbędną, gdyż pozostają jeszcze do wykonania czynności wymienione wyżej pod Nr 2—5. Jeżeli nie były one dokonane w drodze likwidacji a spółdzielnia tymczasem przed ich dokonaniem została wykreślona z rejestru, to powstałaby sytuacja jawnie niedopuszczalna. Z chwilą wykreślenia z rejestru spółdzielnia przestaje istnieć jako osoba prawna i już nie posiada ani reprezentacji prawnej, ani zarządcy majątku. W rezultacie nie ma nikogo, kto by się troszczył o odbiór pieniędzy spółdzielni z banków lub od dłużników, ani ktoby miał uprawnienie do dokonania tych czynności i pieniądze pozostałyby niewypłacone i w bankach i u dłużników i t. d. Z drugiej strony tak samo nie byłoby nikogo, ktoby się troszczył o dokonanie wypłat wierzycielom, wypłat udziałów udziałowcom spółdzielni, wypłat na cele społeczne, ani ktoby miał uprawnienia do dokonania tych czynności. Z jednej strony byłyby fundusze spółdzielni nieodebrane i nie mogące być odebranymi; z drugiej strony byliby wierzyciele spółdzielni i właściciele jej udziałów niezaspokojeni i nie mogący być zaspokojonymi.

Nie można twierdzić, że każdy z wierzycieli Spółdzielni i każdy z jej udziałowców indywidualnie na swoją rękę może w drodze akcji sądowej uzyskać pokrycie swoich należności. Bowiem 1) spółdzielnia po wykreśleniu z rejestru już prawnie nie istnieje; 2) po wtóre — gdyby pominąć tę trudność i dopuścić procesy, to gdy każdy wierzyciel i każdy udziałowiec będzie występować o swą należność, powstanie olbrzymia ilość procesów zupełnie zbędnych, których by nie było, gdyby była przeprowadzona likwidacji prawidłowa. Trzecim następstwem nieprzeprowadzenia likwidacji byłoby pogwałcenie sprawiedliwości — niczym nieuzasadnione pokrzywdzenie jednych na korzyść drugich. Bowiem zamiast równomiernego podziału między wszystkich jednakowo uprawnionych przy nieprzeprowadzeniu likwidacji otrzyma na pokrycie swoich roszczeń więcej ten, kto będzie lepiej obznajmiony ze sprawami spółdzielni (będzie wiedział, gdzie są jej fundusze) lub kto wcześniej wystąpi ze swoją sprawą i wcześniej uzyska wyrok lub przeprowadzi egzekucję. Kto zaś tym warunkom nie uczyni zadość otrzyma mniej albo w ogóle nie otrzyma. 4) Będzie trudne albo wręcz niemożliwe przeprowadzenie zasady, że w pierwszym rzędzie powinni być pokryci wszyscy wierzyciele spółdzielni, potem — w drugim rzędzie — wszyscy udziałowcy, w trzecim rzędzie — fundusz społeczny.

Pytanie drugie:

„Czy członkowie zarządu takich nieczynnych spółdzielni nie są obowiązani do zwołania walnego zgromadzenia w celu powzięcia odpowiednich uchwał."

Odpowiedź:

Spółdzielnia po to istnieje, aby rzeczywiście prowadzić swoje przedsiębiorstwo, a nie po to, aby stwarzać fikcję i wprowadzać ludzi w błąd, istniejąc nominalnie, na papierze, a nie prowadząc działalności. Ustawa o spółdzielniach uważa nieprowadzenie przedsiębiorstwa za uchybienie przeciw prawu o spółdzielniach i uznaje za podstawę do rozwiązania spółdzielni (art. 65 ust. 1 i 3).

Obowiązkiem zarządu spółdzielni jest prowadzenie jej przedsiębiorstwa, przestrzeganie odnośnych przepisów prawa i troszczenie się o dobro spółdzielni. Wynika stąd, że zarząd, jeżeli na skutek przyczyn od niego niezależnych nie może prowadzić przedsiębiorstwa, to w myśl art. 47 zdanie 2, art. 121 p. 4 zd. 1 — ma obowiązek zwołać względnie spowodować zwołanie walnego zgromadzenia, aby ono, jeżeli może, usunęło przeszkody do prowadzenia przedsiębiorstwa (np. usunęło brak funduszów na prowadzenie przedsiębiorstwa); jeżeli zaś tego uczynić nie może — aby uzgodniło istniejący stan faktyczny (nieczynności spółdzielni) z prawem i w tym celu postanowiło rozwiązanie oraz likwidację spółdzielni (por. art. 65 ust. 1 i 3). Do powzięcia takiego postanowienia jest w myśl art. 46 p. 8 kompetentne wyłącznie walne zgromadzenie.

Pytanie trzecie:

„Czy zarząd może sam, bez potrzeby zwoływania walnego zgromadzenia, zwrócić się do sądu o rozwiązanie spółdzielni."

Odpowiedź:

Odpowiedź na to pytanie jest dana już wyżej w pytaniu drugim w przytoczonym tam art. 46 p. 8, w myśl którego we wzajemnych stosunkach organów spółdzielni między sobą „sprawy rozwiązania spółdzielni należą do wyłącznej kompetencji walnego zgromadzenia". Art. 65 wskazuje, jaki organ ma prawo występować do sądu o rozwiązanie spółdzielni w razie poważnych uchybień „przeciwko prawu lub statutowi" lub „zaprzestania przez spółdzielnię prowadzenia wspólnego przedsiębiorstwa" jest to „organ wyznaczający rewidenta". Odmienne rozstrzygnięcie i przyznanie zarządowi prawa do wystąpienia do sądu o rozwiązanie spółdzielni z pominięciem walnego zgromadzenia mogłoby dać pole do nadużyć, mianowicie dać możność zarządowi uchylania się przed odpowiedzialnością i krytyką walnego zgromadzenia. Zarząd w razie uchybień w działalności spółdzielni albo nieczynności spółdzielni — jeżeli walne zgromadzenie nie usunie tej anomalii na wniosek zarządu — ma możność zawiadomić „organ wyznaczający rewidenta" — a już od uznania tego organu będzie zależało, czy należy wystąpić do sądu o rozwiązanie spółdzielni. To samo wynika i z art. 75, który wylicza „przyczyny rozwiązania spółdzielni" i w ich liczbie wymienia „orzeczenie sądowe", ale tylko jednego typu — mianowicie „orzeczenie sądowe, wydane na podstawie art. 65", zaś art. 65, jak wzmiankowano, mówi o rozwiązaniu spółdzielni przez orzeczenie sądowe tylko na wniosek „organu wyznaczającego rewidenta".

Pytanie czwarte:

„Czy ostatni zarejestrowani członkowie zarządu nie są materialnie odpowiedzialni za niezgłoszenie likwidacji i niewezwanie wierzycieli do zgłoszenia swoich pretensji (art. 83 u. o sp.).".

Odpowiedź:

Jak o tym była mowa wyżej w pytaniu trzecim, członkowie zarządu nie mogą sami z własnej inicjatywy zgłaszać likwidacji, gdyż powzięcie uchwały o rozwiązaniu i likwidacji nie od nich zależy, lecz od walnego zgromadzenia. Ale obowiązkiem członków zarządu jest zwołanie walnego zgromadzenia, aby ono powzięło ewentualną uchwałę w przedmiocie rozwiązania i likwidacji. Jeżeli zarząd nie zwoła walnego zgromadzenia, to za wynikłe stąd ewentualne szkody może być odpowiedzialny; ale w tym przypadku odpowiedzialność i odszkodowanie mogą być inne, niż byłoby odszkodowanie za nieprzeprowadzenie likwidacji, bowiem nie wiadomo, czy walne zgromadzenie uchwaliłoby likwidację.

Wezwanie wierzycieli jest czynnością w toku postępowania likwidacyjnego. Jeżeli nie ma likwidacji, to nie ma również wezwania wierzycieli do zgłoszenia swoich pretensji. Art. 83 ust. 3 odnosi się do wypadku wykreślenia „spółdzielni w trybie wskazanym w art. 75 ust. 4", czyli „bez likwidacji". W tym wypadku zatem zarząd nie jest odpowiedzialny za niezawezwanie wierzycieli.

Na zakończenie trzeba dodać, że nawet w razie całkowitego zniszczenia ksiąg i dowodów władze takiej spółdzielni mogą odtworzyć częściowo swój majątek z dowodów posiadanych przez związek rewizyjny, a statut i inne dokumenty z aktów sądu rejestrowego.

Podstawa podatku dochodowego

Przepisami, które określają podstawę opodatkowania od dochodu są art. 13. 17 i 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Po kolei przejdziemy do omówienia wszystkich tych przepisów oraz do charakterystyki składników opodatkowania.

Art. 13 ma następujące brzmienie: „Opodatkowaniu podlegają dochody, osiągnięte w ostatnim roku kalendarzowym lub w ostatnim roku operacyjnym względnie gospodarczym, poprzedzającym rok podatkowy".

U osób prawnych, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, za okres operacyjny (gospodarczy) uważa się okres, objęty odrębnym zamknięciem rachunkowym. Dla osoby prawnej, prowadzącej prawidłowe księgi, obowiązek podatkowy powstaje konkretnie dopiero po upływie całego pierwszego roku operacyjnego, zamkniętego pierwszym zamknięciem rachunkowym, a nie już po upływie pierwszego roku kalendarzowego, na który przypada część jej roku operacyjnego (N. T. A. z 6 kwietnia 1934 r. L. Rej. 3192/30).

Art. 17 ustawy o państwowym podatku dochodowym brzmi następująco: „Za dochód z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych oraz z wszelkiego rodzaju zajęć zawodowych i innych zatrudnień o celach zarobkowych uważa się różnicę między sumą przychodu, a sumą potrąceń stosownie do postanowień, zawartych w art. 6".

Dochód z przedsiębiorstw, prowadzących prawidłowe księgi handlowe, oblicza się na podstawie zamknięcia rachunkowego za miarodajny okres operacyjny (gospodarczy), przy zachowaniu postanowień art. 6, 7, 8, 10 i 13 ustawy. W szczególności, ustawowo niedopuszczalne potrącenia, odliczenia i odpisania, jeżeli zostały przeprowadzone przez rachunek strat i zysków lub w inny sposób zmniejszają wyniki danego roku operacyjnego, dolicza się do zysku bilansowego; natomiast ustawowo dopuszczalne potrącenia, odliczenia i odpisania, jeżeli nawet nie zostały przeprowadzone przez rachunek strat i zysków należy uwzględnić przy ustalaniu dochodu z danego przedsiębiorstwa. Zasady powyższe należy stosować oczywiście jedynie wtedy, gdy niewłaściwy sposób księgowania nie dyskwalifikuje ksiąg z powodu naruszenia przepisów kodeksu handlowego, zasad prawidłowej księgowości i zwyczajów kupieckich.

Dla szacowania przedmiotów majątkowych i wierzytelności przy sporządzaniu inwentarza oraz dla uwzględnienia stosowności odpisań w ogóle dopuszczalnych należy przy ustalaniu dochodu z przedsiębiorstwa stosować przepisy kodeksu handlowego, a jeżeli kodeks handlowy nie zawiera konkretnych przepisów — zasady przyjęte przez zwyczaj kupiecki w ramach prawidłowej księgowości. Według tych samych zasad należy postępować przy odpisywaniu niepewnych wierzytelności, jak również przy tworzeniu rezerw na pokrycie dających się przewidzieć i konkretnie ustalić strat.

Dochody z poszczególnych źródeł

Według art. 21 ustawy o państwowym podatku dochodowym: „za podlegający opodatkowaniu dochód osób prawnych, zarówno obowiązanych jak i nieobowiązanych do publicznego składania rachunków, lecz prowadzących prawidłowe księgi handlowe, uważa się zyski bilansowe, wykazane w zatwierdzonym zamknięciu rachunkowym, sporządzonym zgodnie z postanowieniami art. 6, 8, 10 i 13, nie wyłączając kwot, rozdzielonych pomiędzy członków, wspólników, udziałowców itp. tytułem udziału w zyskach w postaci dywidend lub procentów.

Za zyski bilansowe uważa się również sumy, przeznaczone na umorzenie długów lub kapitału zakładowego, na ulepszenie lub rozszerzenie przedsiębiorstwa, jak również na utworzenie wszelkiego rodzaju funduszów rezerwowych, z wyjątkiem kwot odkładanych przez towarzystwa ubezpieczeniowe na wypłatę sum ubezpieczonych, a ponadto w towarzystwach na wzajemności opartych na zwroty premii dla członków ubezpieczonych.

Za zyski bilansowe uważa się wreszcie te kwoty pensji i wszelkiego rodzaju wynagrodzenia osób, biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa i zarazem wchodzących w skład zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych i komisyj rewizyjnych w charakterze członków lub ich zastępców, oraz osób upełnomocnionych do samodzielnego prowadzenia całego przedsiębiorstwa, które przekraczają sumarycznie 10 % od kapitału zakładowego, a przy kapitale zakładowym do 500 000 zł 15 % od kapitału zakładowego. Przy kapitale zakładowym od 500 000 zł do 750 000 zł dopuszczalne jest potrącenie z tego tytułu do kwoty 75 000 zł.

W wypadkach szczegółowo uzasadnionych władny będzie Minister Skarbu granice powyższe rozszerzyć."

Dochód osób prawnych, zarówno obowiązanych jak i nieobowiązanych do publicznego składania rachunków, lecz prowadzących prawidłowe księgi handlowe, — ustala się na podstawie bilansu, rachunku zysków i strat, oraz na podstawie uchwały walnego zgromadzenia, zatwierdzającej zamknięcie roczne i zawierającej postanowienia co do podziału zysków. Zamknięcie roczne, zatwierdzone przez walne zgromadzenie, dla ustalenia dochodu podatkowego danej osoby prawnej ulega sprostowaniu w myśl postanowień art. 6, 8, 10, 13 i 21 ustawy przez doliczenie do zysku bilansowego wykazanego w zatwierdzonym zamknięciu rocznym, tych wydatków, odpisań i odliczeń, które w myśl wymienionych wyżej artykułów ustawy — nie są potrącalne z zysku bilansowego, wykazanego w zatwierdzonym zamknięciu rocznym, wydatki, odpisania i odliczenia nie objęte tym zatwierdzonym zamknięciem.

Za fundusze rezerwowe w rozumieniu art. 21 ust. 2 ustawy, uważa się wszelkie sumy, nagromadzone kosztem wyników danego roku operacyjnego (gospodarczego), które są pomnożeniem majątku danej osoby prawnej; natomiast — bez względu na nazwę — nie są funduszami rezerwowymi sumy, będące odpowiednikiem już istniejących konkretnych zobowiązań lub strat, powstałych w danym okresie operacyjnym (gospodarczym). Pomnożeniem majątku w rozumieniu paragrafu niniejszego będą, między innymi również odpisania z tytułu amortyzacji, przekraczające normy faktycznego zużycia w danym okresie operacyjnym, oraz t. zw. ciche rezerwy, tworzone przez nieuzasadnienie niskie oszacowanie remanentu towarów, surowców i półfabrykatów.

Wydatków w zasadzie niepotrącalnych, nie bierze się pod uwagę, czyli nie dolicza się do zysku bilansowego, jeżeli są pokrywane nie kosztem wyników miarodajnego roku operacyjnego, lecz z nagromadzonych zysków z lat ubiegłych, opodatkowanych już w tych latach.

Pod normy wynagrodzenia z art. 21 ust. 3 ustawy podpadają wszelkiego rodzaju wynagrodzenia osób, wymienionych w ustępie tymże. Natomiast nie są w ogóle potrącalne kwoty, wypłacone osobom wymienionym w tym artykule, jeżeli osoby te nie są czynne w zarządzaniu przedsiębiorstwem — a to jako wydatek niezwiązany z osiągnięciem dochodu.

Do obliczenia zysku spółdzielni w rozumieniu przepisów ustawy należy zaliczyć wszystkie dochody brutto płynące z przedsiębiorstw spółdzielni i jej praw majątkowych bez żadnego wyjątku, a zatem dochód z przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych, kredytowych i bankierskich, z nieruchomości itp. Do tych dochodów należy doliczać także dochody i zyski wynikłe ze zwiększenia lub wzrostu majątku spółdzielni.

Z sumy dochodów, uzyskanych z przedsiębiorstw spółdzielni i z jej praw majątkowych, nie można potrącać wydatków na powiększenie lub ulepszenie źródeł dochodów, a zatem wydatków na stałe inwestycje, wzniesione budynki itp., nie wolno potrącać wydatków na zwrot udziałów, na przedpłatę dywidend, na oprocentowanie funduszów zasobowych i innych rezerw, na zwiększenie tych funduszów z dochodów bieżących, wydatków na pokrycie strat za lata ubiegłe i wydatków, nie związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa spółdzielni, np. datków dobroczynnych. Jeżeli zatem w ciągu roku zużytkowała spółdzielnia część dochodów na zwiększenie lub oprocentowanie funduszów rezerwowych i rezerw innych, lub na oprocentowanie, czy też zwiększenie udziałów członków, czy na pokrycie strat z lat ubiegłych, czy na datki dobroczynnne, to sumy te należy doliczyć do wykazanego w bilansie czystego zysku, względnie o te sumy należy zmniejszyć wykazane w bilansie straty.

Od sumy dochodów spółdzielni, uzyskanych z działalności przedsiębiorstw spółdzielni, należy potrącić rzeczywiste koszty osiągnięcia, zachowania i zabezpieczenia dochodów spółdzielni, jak nazwano w § 11 rozp. wyk. — koszty uzyskania dochodów. Są to w spółdzielniach normalne koszty handlowe i koszty administracji. Do nich zalicza się koszty wynajmu lokalu, opału, oświetlenia, płace funkcjonariuszów, wydatki na ich ubezpieczenia społeczne, portoria, koszty podróży, podejmowanych w interesie przedsiębiorstw spółdzielni, rekwizyty i utensylia biurowe, księgi, druki, wydawnictwa związane z działalnością spółdzielni, opłaty na rzecz Związku Rew., wydatki na stemple i podatki państwowe i samorządowe, przymusowe lub ustawowe świadczenia pieniężne oraz bezpłatne świadczenia przymusowe innego rodzaju na cele publiczne i wynagrodzenia osób biorących czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa, a zarazem wchodzących do składu zarządu, rad nadzorczych, komitetów dyskontowych i komisyj rewizyjnych.

Podstawę opodatkowania czyli zysk (dochód) podatkowy w rozumieniu przepisów ustawy o państwowym podatku dochodowym obliczymy, jeżeli do czystego zysku bilansowego spółdzielni jako osoby prawnej, prowadzącej prawidłowe księgi handlowe, doliczymy i odliczymy niżej wymienione pozycje.

Celem uzyskania podstawy opodatkowania, spółdzielnie winny do zysku bilansowego doliczyć:

1. dochody z pewnych przedsiębiorstw lub praw majątkowych, jeśli one nie były uwzględnione w ogólnym zestawieniu rachunku strat i zysków, na podstawie którego wyprowadzono czysty zysk (nadwyżkę bilansową),

2. kwoty, wypłacone w ciągu roku obrachunkowego z rachunków dochodów względnie z rachunku kosztów handlowych i kosztów administracji spółdzielni:

a) na stałe inwestycje mające na celu powiększenie lub ulepszenie przedsiębiorstw spółdzielni (np. kupno budynku, urządzeń, gruntów, maszyn, silników itp. (art. 8);

b) na zwrot udziałów członkom, umorzenie długów spółdzielni, na przedpłatę dywidend i premii członkom, na oprocentowanie, powiększenie udziałów członków, funduszu zasobowego i rezerw spółdzielni z wyjątkiem powiększenia, służącego i odpowiadającego faktycznemu zmniejszeniu się wartości wskutek zużycia odpowiedniego przedmiotu, zarachowanego w niezmienionej kwocie w aktywach, a służącego do stałego użytku w przedsiębiorstwie;

c) na pokrycie strat, pochodzących z lat, poprzedzających rok sprawozdawczy (art. 8 i 21);

d) na cele niezwiązane z prowadzeniem przedsiębiorstw spółdzielni, np. jako ofiary na cele dobroczynne itp. (art. 10 p. 5).

3. kwoty, wypłacone na rachunek kosztów handlowych, względnie administracji i z podziału czystego zysku (nadwyżki bilansowej) za rok obrachunkowy tytułem pensji i innego rodzaju wynagrodzeń członkom zarządu, rady nadzorczej, komitetów dyskontowych i komisyj rewizyjnych i ich zastępcom, a przekraczające normy podane w art. 21 i Ok. M. Sk. z 1925 r. (p. 12).

4. kwoty użyte na nadmierne, a zatem nie odpowiadające rzeczywistemu użyciu umorzenia aktywów spółdzielni.

Ponieważ w rachunku strat i zysków z ogólnego dochodu brutto potrącone są normalnie koszty administracji i procenty od długów, przeto od bilansowego czystego zysku (nadwyżki bilansowej) należy odliczyć: Dodatkowe wynagrodzenia wypłacone z czystego zysku za odnośny rok sprawozdawczy (gratyfikacje):

a) funkcjonariuszom spółdzielni,

b) członkom zarządu, rady nadzorczej, komitetów dyskontowych, komisyj rewizyjnych.

Rezultat tego obliczenia da dochód podatkowy w rozumieniu przepisów ustawy o państwowym podatku dochodowym.

Zyski na sprzedaży nieruchomości, przedmiotów i papierów wartościowych

Podajemy tu wyciąg z uzasadnieniem wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 30 marca 1936 r. L. Rej. 2636/33.

„Niesporne jest, że zysk na sprzedaży przedmiotu stanowi różnica między ceną sprzedaży tego przedmiotu a jego wartością książkową. Otóż wartość książkową nie zawsze wyraża kwota, z jaką przedmiot figuruje w aktywach bilansu. Zawisło to od przyjętego systemu przeprowadzania odpisań na użycie. Jeżeli odpisuje się bezpośrednio z wartości przedmiotu już zmniejszoną wskutek zużycia czyli jego obecną wartość książkową. Natomiast przy systemie, który zostawia w aktywach wartość pierwotną przedmiotu niezmienioną, a zmniejszenie się jego wartości wykazuje w stanie biernym w osobnej pozycji, zwanej funduszem umorzenia, funduszem amortyzacyjnym lub t. p. — wartość książkową przedmiotu wyrażają tylko pozycje z obu stron bilansu łącznie, mianowicie w celu utrzymania tej wartości należy od wartości pierwotnej odjąć fundusz umorzenia. Fundusz ten bowiem prostuje błąd w określeniu wartości w aktywach.

Oba wymienione systemy są równie dozwolone według zasad księgowości, oba jednak, prawidłowo zastosowane, dać muszą te same wyniki. Innymi słowy, wybór jednego z nich nie może w rezultacie prowadzić do wykazania wartości składników majątkowych w kwocie niższej ani wyższej niż w przypadku zastosowania drugiego systemu.

Ta ostatnia zasada obowiązywać musi tym samym także w dziedzinie podatku dochodowego tam, gdzie przepisy o tym podatku posługują się pojęciami prawidłowych ksiąg handlowych i zamknięcia rachunkowego, w szcze-

gólności w zakresie opodatkowania na zasadzie art. 21. W tej dziedzinie wspomniana zasada księgowości oznacza, że wybór jednej z dwóch metod przeprowadzania odpisań na zużycie — o których wyraźnie wspominają przepisy wykonawcze — nie może mieć żadnego wpływu na ustalenie podstawy wymiaru. Przyznanie im takiego wpływu nie dałoby się zresztą oczywiście pogodzić z zasadą równomierności opodatkowania.

Zysk uzyskany ze sprzedaży papierów wartościowych winien być doliczony do dochodu podatkowego osoby prawnej (N. T. A. z 2 listopada 1933 r. L. Rej. 2745/31).

Zysk ze sprzedaży nieruchomości podlega podatkowi dochodowemu w przedsiębiorstwach opodatkowanych na zasadzie art. 21 (N. T. A. z 10 grudnia 1930 r. L. Rej. 7104/29).

Amortyzacja

Osoby prawne, opodatkowane na zasadzie art. 21 nie mogą domagać się uwzględnienia przy wymiarze podatku pozabilansowych odpisów na zużycie (N. T. A. z dnia 27 września 1929 r. L. Rej. 588/27).

Płatnicy podatku dochodowego, opodatkowani na zasadzie art. 21 nie mają prawa domagać się by przy wymiarze strącono z przychodów odpisania na zużycie budynków, maszyn i wszelkiego rodzaju martwego inwentarza nie wykazanych w zatwierdzonym zamknięciu rachunkowym (N. T. A. z 8 maja 1929 r. L. rej. 756/27).

Uskutecznione w bilansie osoby prawnej, podatkowanej na zasadzie art. 21 odpisy na straty w udziałach w obcym przedsiębiorstwie przemysłowym, winny być doliczone do zysku bilansowego wobec przepisu art. 8, p. 6. (N. T. A. z 30 marca 1931 r. L. Rej. 2227/28).

Patrz również art. 6 ustawy.

Rezerwy

Nie każda rezerwa ma charakter funduszu rezerwowego, doliczanego do zysków bilansowych, lecz charakter ten musi być w każdym wypadku stwierdzony w świetle konkretnych okoliczności (N. T. A. z 5 lutego 1934 r. L. rej. 3295/29).

Zapisane na rachunku sum przechodnich odsetki i remuneracje nie mogą być uznane za niepotrącalną rezerwę (art. 21 ust. 2 ustawy o podatku dochodowym), jeżeli stanowiły płatne już w dacie bilansu i ściśle cyfrowo oznaczone zobowiązania. Samo umieszczenie takiego zobowiązania na rachunku sum przechodnich nie kwalifikuje go jako rezerwy (N. T. A. z 29 maja 1936 r. L. rej. 704/34 i 6257/34, O. P. A. poz. 1509).

Chęć zabezpieczenia się od ewentualnych strat przez tworzenie cichej rezerwy na remanencie towarów, nie znajduje podtrzymania w ust. o podatku dochodowym, które nie uznaje takich rezerw ani cichych, ani jawnych za potrącalne (N. T. A. z dnia 26 kwietnia 1933 r. L. rej. 9023/30).

Różne

Zmiana wartości remanentów przez władzę wymiarową jest dopuszczalna o ile oszacowanie w bilansie nie było zgodne z prawidłami należytego bilansowania (Teza) (N. T. A. z dnia 21 lutego 1934 r. L. rej. 3138/32 O. P. A. poz. 894).

Przy wymiarze podatku dochodowego dla osób prawnych opodatkowanych na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym wydatki na reprezentacje, poparte dowodami, z których wynika, że są one związane z osiągnięciem dochodu, należy zawsze uznawać za potrącalne przy wymiarze podatku dochodowego dla danej osoby prawnej i nie doliczać ich do wynagrodzenia osób, za pośrednictwem których były uskuteczniane te wydatki (Ok. M. Sk. z 18 kwietnia 1934 r. L. D. V. 10671/2/34).

Wynagrodzenia

W spółdzielniach, odpowiadających warunkom zawartym w art. 10 p. 6 ustawy, nie podlegają, bez względu na wysokość kapitału zakładowego (udziałowego) doliczeniu do dochodu podatkowego te kwoty pensji i wynagrodzeń, wypłacanych osobom, o których mowa w ust. 3 art. 21 ustawy, które nie przekraczają sumarycznie 6000 zł.

Granica powyższa nie odnosi się jednak do spółdzielni z kapitałem zakładowym (udziałowym) ponad 40 000 zł. Przy tego rodzaju spółdzielniach należy określać wysokość pensji i wynagrodzeń, podlegających wyłączeniu z podstaw opodatkowania ściśle według normy, podanej w art. 21 ustęp 3 ustawy (Ok. M. Sk. z dnia 25 maja 1925 r. L. D. P. O. 1335/II).

Wynagrodzenie członków rady nadzorczej, nie biorących czynnego udziału w zarządzie przedsiębiorstwa, podlegającego podatkowi na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym, nie może być wyłączone z podstaw wymiaru podatku dla przedsiębiorstwa.

Przepis art. 21 ustęp 3 ustawy o państwowym podatku dochodowym nie wymaga stałego brania czynnego udziału w zarządzie do uwzględnienia płaconych za to sum jako potrącalnego wynagrodzenia na zasadzie i w granicach tego przepisu prawa (N. T. A. z 28 stycznia 1931 r. L. rej. 875/29).

Spełnianie przez członków zarządu spółki akcyjnej z mocy statutowych lub w ogóle wewnętrzno-organizacyjnych przepisów czynności, wychodzących poza ich ustawowy zakres działania, n. p. czynności kierownictwa poszczególnych działów przedsiębiorstwa, nie odbiera pobieranym przez tych członków wynagrodzeniom kwalifikacji z art. 21 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym (N. T. A. z 14 października 1935 r. L. rej. 3953/34).

Wynagrodzenia członka rady nadzorczej, pobrane nie z tytułu swej przynależności do rady, lecz tylko w charakterze urzędnika przedsiębiorstwa — nie podlega doliczeniu do zysków bilansowych w myśl ust. 3 art. 21 ustawy o podatku dochodowym (N. T. A. z 12 września 1934 r. L. rej. 4157/31).

W spółdzielni prowadzącej wyłącznie przedsiębiorstwo mleczarni należy kierownik, upoważniony do handlowego i technicznego kierownictwa tegoż przedsiębiorstwa, do osób, upełnomocnionych do samodzielnego prowadzenia całego przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 21 ust. 3 ust. o podatku dochodowym (N. T. A. z 27 lutego 1934 r. L. rej. 4409/29).

Kierownik mleczarni spółdzielczej aczkolwiek może nie być członkiem Zarządu, to jednak uważany jest za osobę biorącą czynny udział w Zarządzie przedsiębiorstwa i wynagrodzenie jego może być potraktowane stosownie do przepisów art. 21 ust. 3 ustawy.

Ocena, czy zastępca dyrektora spółdzielni bierze czynny udział w zarządzie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 21 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym, jest wobec postanowień art. 35 ustawy o spółdzielniach zależna od stosunków faktycznych okresu wymiarowego, które w razie wątpliwości należy prawidłowo ustalić (zasada prawna) (N. T. A. z dnia 30 listopada 1931 r. L. rej. 2005/28).

Statutowe ograniczenie pełnomocnictwa — pełnomocników spółdzielni odbiera pełnomocnikom samodzielność prowadzenia. przedsiębiorstwa (N. T. A. z dnia 3 listopada 1938 r. L. rej. 513/37).

Wynagrodzenia tych pełnomocników nie będą podpadać pod art. 21 ust. 3 ustawy.

Umowy, które wysokość uposażenia służbowego, względnie wynagrodzenia za najemną pracę, normują wyłącznie w procentowym stosunku do rocznych zysków przedsiębiorstwa, jako nie mieszczące się w ramach umów służbowych, względnie najmu pracy, nie uzasadniają potrącenia tych uposażeń, wynagrodzeń, jako kosztów przedsiębiorstwa (N. T. A. z 28 lutego 1935 r. L. rej. 5108/32).

Podatek dochodowy od uposażeń oraz świadczenia socjalne ponoszone przez pracodawcę za pracowników są potrącalne w myśl art. 6 ustawy, wydatki te bowiem nie są niczym innym, jak swego rodzaju formą podwyższenia wynagrodzenia pracowników i na równi z samym zasadniczym wynagrodzeniem podlegają potrąceniu (Ok. M. Sk. z dnia 24 lutego 1931 r. L. D. V. 1044/2/30).

Terminarz PODATKOWY na MIESIĄC KWIECIEŃ 1943 r.

Podatki państwowe

5 kwietnia: Odprowadzenie do kasy właściwego Urzędu Podatkowego podatku od energii elektrycznej, ściągniętego przez oddawcę energii w drugiej połowie miesiąca marca.

7 kwietnia: Odprowadzenie do kasy właściwego Urzędu Podatkowego podatku od uposażeń, potrąconego przez pracodawcę od wynagrodzeń wypłaconych w miesiącu marcu, z dołączeniem przepisanego wykazu kwot z tytułu tego podatku potrąconych.

10 kwietnia: Odprowadzenie do właściwej Kasy Gminnej (Kasy Miejskiej) dodatku wojennego do daniny od mieszkańców, potrąconej przez pracodawcę w miesiącu marcu, z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

Uiszczenie dodatkowej przedpłaty na podatek dochodowy 1942 — w myśl rozporządzenia z dnia 3 marca 1943 (Dz. Rozp. Nr 17). Patrz artykuł w niniejszym numerze „Spółdzielcy".

15 kwietnia: Uiszczenie do kasy właściwego Urzędu Podatkowego zaliczki na podatek obrotowy za miesiąc marzec przez płatników, których obrót w roku kalendarzowym 1942 przekroczył 50 000 złotych, z dołączeniem przedwstępnego zgłoszenia podatku obrotowego na miesiąc marzec.

15 kwietnia: Uiszczenie do kasy właściwego Urzędu Podatkowego zaliczki na podatek obrotowy za pierwszy kwartał kalendarzowy (styczeń, luty i marzec) 1943 r. przez płatników, których obrót w roku kalendarzowym 1942 nie przekroczył 50 000 złotych, z dołączeniem przedwstępnego zgłoszenia podatku obrotowego za pierwszy kwartał kalendarzowy 1943 r.

20 kwietnia: Odprowadzenie do kasy właściwego Urzędu Podatkowego podatku od energii elektrycznej, ściągniętego przez oddawcę energii w pierwszej połowie miesiąca marca.

30 kwietnia: Uiszczenie pierwszej raty podatku gruntowego.

30 kwietnia: Uiszczenie pierwszej raty podatku od lokali.

Podatki gminne, świadczenia społeczne i inne opłaty

7 kwietnia: Odprowadzenie do kasy właściwego Urzędu Podatkowego daniny na fundusz pracy od tantiem wypłaconych w miesiącu marcu.

10 kwietnia: Odprowadzenie do właściwej Kasy Gminnej (Kasy Miejskiej) daniny od mieszkańców, potrąconej przez pracodawcę w miesiącu marcu, z dołączeniem przepisanego zgłoszenia.

10 kwietnia: Odprowadzenie do właściwej Ubezpieczalni Społecznej składek z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby, ubezpieczenia od niezdolności do pracy, ubezpieczenia rent, ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków, ubezpieczenia na wypadek bezrobocia oraz składek na Fundusz Pracy od wynagrodzeń wypłaconych w miesiącu marcu.

15 kwietnia: Uiszczenie podatku od sumy płac za miesiąc marzec z dołączeniem przepisanego zeznania podatku od sumy płac.

1—30 kwietnia: Uiszczenie opłat za wodę oraz za czyszczenie kanałów i ulic do właściwej kasy Gminnej (Kasy Miejskiej) stosownie do polecenia zapłaty.

OGŁOSZENIA REJESTROWE I STATUTOWE

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW: N-ry DOLNE Z PRAWEJ STRONY: Nr ogłoszenia w piśmie i kolejność ogłoszeń kilkakrotna.

CENNIK OGŁOSZEŃ SPÓŁDZIELNI: Ogłoszenia rejestrowe: pierwszy wpis — zł 80.—; zmiany w rejestrze — zł 30.—; za każde ogłoszenie likwidacyjne — zł 30.—. Ogłoszenie o walnym zgromadzeniu — zł 45.—. Ogłoszenie bilansu w tabeli — zł 80.—, oddzielnie — zł 160.—.

Zmiany statutów

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielczej Składnicy Nabiału w Malawie, odbytym w dniu 31 stycznia 1943 r. postanowiono zmienić wysokość udziału z 25 zł od członka na 10 zł od krowy. W związku z powyższą zmianą, Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jet na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę.
Sp. 850/Ogł. III.

Uchwałą Walnego Zebrania członków Spółdzielni Mleczarskiej w Krasnem, odbytego dnia 1 lutego 1943 postanowiono znieść dotychczasową dodatkową odpowiedzialność za zobowiązania Spółdzielni, oraz zmienić wysokość udziału na 10 zł od krowy zamiast dotychczasowej wysokości 25 zł od członka. Równocześnie w miejsce dotychczasowego statutu przyjęto statut nowy według wzoru Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie. W związku z powyższym Spółdzielnia zawiadamia, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3-ch miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę.
Sp. 851/Ogł. III

Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni Mleczarskiej w Stobiernej, odbytego w dniu 24 stycznia 1943 r. zniesiono odpowiedzialność dodatkową członków za zobowiązania Spółdzielni oraz zmieniono wysokość udziału z 20.— Zł. od członka, na 10 Zł. od krowy. W związku z powyższą zmianą Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3-ch miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę.
Sp. 852/Ogł. I.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków Spółdzielni Mleczarskiej w Mrowli, postanowiono obniżyć dotychczasową wysokość udziału ze Zł. 25.— na Zł. 10.—. Równocześnie w miejsce dotychczasowego statutu przyjęto statut nowy według wzoru Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie. W związku z powyższym Spółdzielnia podaje do wiadomości, że gotowa jest zaspokoić na żądanie wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego (trzeciego) ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych, że jednak wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu 3-ch miesięcy od tego dnia uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę.
Sp. 853/Ogł. III

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie członków Kasy Stefczyka w Opolu Lub., Spółdzielni z odpowiedzialnością nieograniczoną uchwaliło jednogłośnie w dniu 6 września 1942 r. zmienić odnośne artykuły statutu w ten sposób, że 1. Znosi się dodatkową odpowiedzialność nieograniczoną członków za zobowiązania Spółdzielni i przyjmuje się odpowiedzialność pięciokrotną w stosunku do zadeklarowanego udziału. 2. Udział członkowski wynoszący dotychczas zł. 25.— podwyższa się do zł. 50.—. Wzywa się wszystkich wierzycieli niezgadzających się na powyższe zmiany do zgłaszania Kasie swych pretensyj, celem ich zaspokojenia. Wierzycieli, którzy w ciągu trzech miesięcy od daty trzeciego ogłoszenia nie zgłoszą się do Spółdzielni, uważać się będzie za zgadzających się na powyższe zmiany.
Sp. 837/Ogł. II

Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Dębicy powzięła na Walnym Zgromadzeniu w dniu 19 grudnia 1942 uchwałę

w przedmiocie przyjęcia wzorowego statutu, opracowanego przez Związek Rewizyjny Spółdzielni w GG. Z uwagi na przepis § 46 dotychczasowego statutu Spółdzielni, który wobec przyjęcia statutu wzorowego został uchylony i zgodnie z art. 73 ustawy o spółdzielniach podaje się do wiadomości, że Spółdzielnia gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty, potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych lub spornych. Wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy od tego dnia, uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Sp. 842/Ogł. II

Na Walnych Zebraniach: Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej z odpow. udz. w Dębicy i Spółdzielni: Składnica Kółek Rolniczych z odpow. udz. w Dębicy, odbytych w dniu 19 grudnia 1942, uchwalono połączenie się obu Spółdzielni z tym, że Spółdzielnią przejmującą będzie Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Dębicy a Spółdzielnią przejętą „Składnica Kółek Rolniczych" w Dębicy. Podstawą prawną połączenia jest obowiązujący statut Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Dębicy, podstawą rachunkową bilanse obu Spółdzielni sporządzone na dzień 30 czerwca 1942. Sp. 842a/Ogł. II

Walne Zgromadzenie Składnicy Kółek Rolniczych, Stowarzyszenia Spółdzielczego z ograniczoną odpowiedzialnością w Rymanowie, uchwaliło w dniu 15 grudnia 1942 r. zmienić statut i przyjąć nowy. W związku z tym uchwalono znieść dodatkową odpowiedzialność członków za zobowiązania Spółdzielni, pozostawiając odpowiedzialność udziałami. Spółdzielnia oświadcza, że gotowa jest na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty, potrzebne na zaspokojenie wierzytelności niepłatnych jeszcze lub spornych. Wierzycieli, którzy nie zgłoszą się do Spółdzielni w ciągu trzech miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia, uważać będziemy za zgadzających się na zamierzone zmiany w statucie. Sp. 844/Ogł. II

Na odbytym w dniu 31 stycznia 1943 r. Walnym Zebraniu Członków Opolskiej Spółdzielni Kredytowej w Opolu z o. o., w związku z przeprowadzanym połączeniem z Kasą Stefczyka w Opolu, postanowiono obniżyć wysokość udziału członkowskiego ze zł. 100.— na zł. 50.—. W związku z tym na podstawie Art. 73 Ustawy o spółdzielniach, Opolska Spółdzielnia Kredytowa w Opolu gotowa jest na żądanie, zaspokoić wszystkich wierzycieli, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia. Jednocześnie zaznaczam, że wierzycieli, którzy nie zgłoszą swych pretensyj do spółdzielni w przeciągu trzech miesięcy od dnia ostatniego ogłoszenia, uważać się będzie za zgadzających się na zamierzoną zmianę. Wszelkie roszczenia i zarzuty zgłoszone być mają w ustawowym terminie pod adresem Likwidatora z urzędu Reginy Stopnickiej-Czyżewicz. Puławy, ul. Parkstrahe Nr. 43. Sp. 846/Ogł. II

1. 3. Rs 403. Sąd Okręgowy w Brzeżanach jako rejestrowy w osobie sędziego Okręgowego W. Mierzwińskiego, w obecności protokolanta R. Króla po rozpoznaniu dnia 8 grudnia 1942 wniosku Firmy Dom Handlowy Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Rohatynie o wpis do rejestru Spółdzielni zmiany statutu i członków Zarządu postanowił wpisać do rejestru Spółdzielni Nr. Rej. L. R3. 403 następujące dane: I. Na zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu dnia 25 października 1942 uchwalono zmianę dotychczasowego statutu spółdzielni na nowy statut jak w dołączonym do akt odpisie nowego statutu. Firma Spółdzielni otrzymuje brzmienie: „Rolnik" Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Rohatynie. Za zobowiązania Spółdzielni członek odpowiada sumą zadeklarowanych udziałów, Spółdzielnia może dokonywać transakcji handlowych również z niečzłonkami. Jeden udział członkowski wynosi 50 zł. Udział wpłaca się w 2/5 cz. przy zadeklarowaniu a resztę w 3-ch równych kwartalnych ratach. Rok obrachunkowy rozpoczyna się 1 lipca a kończy się 30 czerwca następnego roku. Ogłoszenia spółdzielni umieszcza się w czasopiśmie Związku Rewizyjnego. II. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej dnia 25 października 1942 wybrano w miejsce ustępującego Jana Kuśnierza — nowego członka Zarządu, Karola Zuba. Data wpisu 9 grudnia 1942. RS. 878

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 25 lutego 1943. I. RS. II. 117. W rejestrze spółdzielni wpisano przy firmie „Kłos" Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udział. w Stróżach, iż w dniu 24 stycznia 1943 zmieniono statut, w szczególności w § 4 dodano zdanie: „spółdzielnia może prowadzić wymienione operacje również z niečzłonkami", zaś § 38 otrzymał następujące brzmienie: „rok obrachunkowy trwa od 1 lipca do 30 czerwca". RS. 881

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, dnia 25 lutego 1943. I. RS. II. 39. W rejestrze spółdzielni wpisano przy firmie Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udział. w Grybowie, iż w dniu 27 grudnia 1942 zmieniono ustęp 2 § 38 statutu w tym kierunku, iż rok obrachunkowy trwa od 1 lipca do dnia 30 czerwca. RS. 881 a

I. RS. II. 39. Dnia 8 lutego 1943. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu po rozpoznaniu sprawy wpisania do rejestru spółdzielni zmiany statutu przy firmie Składnica Kółek Rolniczych w Grybowie, stow. spółdz. z okr. odpow. postanawia: wpisać w rejestrze spółdzielni przy powyższej firmie, iż w dniu 19 kwietnia 1942 przyjęto statut w nowym brzmieniu, w szczególności: Rubr. 1. Numer kolejny wpisu 7. Rubr. 2. Firma, siedziba, rodzaj i zakres odpowiedzialności członków: Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpowiedzialnością udziałami w Grybowie. Rubr. 3. Przedmiot przedsiębiorstwa, ograniczenia co do zawierania umów z niečzłonkami: przedmiotem przedsiębiorstwa spółdzielni jest zakup, przeróbka i zbyt płodów rolnych na własny i komisowy rachunek oraz kupno i sprzedaż przedmiotów i towarów, potrzebnych w gospodarstwach rolnych i domowych. Spółdzielnia może prowadzić wymienione operacje również i z niečzłonkami. Rubr. 4. Wysokość udziału wpłat na udział i czas ich dokonywania: Udział wynosi 25 zł, płatny w całości przy zadeklarowaniu. Rubr. 6. ad b) pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest organ prasowy Związku Rewizyjnego, ad d) zarząd składa się z 3 członków; pod brzmieniem firmy podpisy co najmniej dwóch członków zarządu, ad e) ograniczenia uprawnień zarządu wedle § 21 statutu, ad g) przepisy o likwidacji ustawowe. RS. 881 b

I. RS. II. 30. Dnia 5 lutego 1943 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział I, po rozpoznaniu sprawy wpisania do rejestru spółdzielni zmiany statutu i składu zarządu przy firmie „Kosa" Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odpow. udział. w Limanowej postanawia: wpisać do rejestru spółdzielni przy powyższej firmie, iż w dniach 11 kwietnia, 1 sierpnia i 5 grudnia 1942 zmieniono statut i skład zarządu, w szczególności: Rubr. 4. Udział wynosi 25 zł, płatny w całości przy zadeklarowaniu. Rubr. 5. W miejsce Jana Jennera wybrano do zarządu Adolfa Bekiera oraz ponownie Śliwę Andrzeja. Rubr. 6c. Rok obrachunkowy trwa od dnia 1 lipca do 30 czerwca. Rubr. 9. Zmieniono art. 38 statutu. Rs. 881 c

Sąd Okręgowy w Neu Sandez, dnia 3 marca 1943. I. Rs. 164. W sprawie firmowej Spółdzielni Mleczarskiej „Zyndram" w Łącku wyznacza się na zasadzie art. 73 ust. o spółdz. rozprawę na dzień 22 kwietnia 1943, godz. 9. sala Nr. 122. II. p. Do rozprawy tej wzywa się wierzycieli, którzy mimo zgłoszenia w terminie nie zostali zaspokojeni lub zabezpieczeni z możnością wniesienia sprzeciwu przeciw zamierzonej zmianie statutu. RS. 888

Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mleczarskiej w Grodkowicach w związku z przyjęciem nowego statutu uchwaliło w dniu 12. III. 1939 r. jednogłośnie znieść dotychczas obowiązującą odpowiedzialność dodatkową członków, a w to miejsce wprowadzić odpowiedzialność tylko zdeklarowanymi udziałami. Spółdzielnia jest gotowa na żądanie zaspokoić wszystkich wierzycieli niezgadzających się na powyższą zmianę, których wierzytelności istnieć będą w dniu ostatniego ogłoszenia, względnie złożyć do depozytu sądowego kwoty potrzebne na zabezpieczenie wierzytelności niepłatnych lub spornych. Wierzyciele, którzy nie zgłoszą się w ciągu 3-ch miesięcy od dnia trzeciego ogłoszenia celem spłacenia ich wierzytelności, będą uważani za zgadzających się na powyższe zmiany. Sp. 900/Ogł. I.

Rozwiązania i likwidacje spółdzielni

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Lublinie likwidator Spółdzielni Zbytu Bydła i Trzody Chlewnej w Wilkołazie z odpow. ogranicz. stosownie do art. 76 ustawy o Spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w terminie ustawowym, pod adresem: Kazimierz Krawiński, Lublin, ul. Lubartowska 2. Sp. 833/Ogł. II

Mianowany przez Sąd Okręgowy w Warszawie likwidator spółdzielni Rymarsko-Siodlarskiej „Wytwórczość", z odp. ogr. w Warszawie stosownie do wymagań art. 76 ust. 4 ustawy o spółdzielniach wzywa wierzycieli do zgłaszania swych roszczeń w ciągu 3-ch miesięcy pod adresem: Józef Jopek, Warszawa, ul. Barokowa 2 b, m. 1. Sp. 849/Ogł. II

Uchwałą Walnego Zgromadzenia członków Kasy Stefczyka — Spółdzielni z odpowiedzialnością nieograniczoną w Żarkach — mianowany likwidatorem tej spółdzielni, stosownie do art. 76 Ustawy o Spółdz. wzywa wierzycieli do zgłoszenia swych roszczeń w terminie 3-ch miesięcy od daty ostatniego (trzeciego) ogłoszenia pod adresem: Józef Sokolowski, Wysoka-Lelowska, p. Żarki, k. Częstochowy. Sp. 870/Ogł. II

Zawiadomienia o walnych zgromadzeniach

Bank Spółdzielczy Rzemieślników i Rolników z ograniczoną odpowiedzialnością w Przemyślu. Zwyczajne 75 Walne Zgromadzenie Członków Banku Spółdzielczego Rzemieślników i Rolników z ogr. odp. w Przemyślu, odbędzie się w niedzielę dnia 18 kwietnia br. o godzinie 10 rano w lokalu Bankowym przy ul. Krakowskiej 63. z następującym porządkiem obrad: 1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 2) Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1942 r. 3) Sprawozdanie i wnioski Rady Nadzorczej. 4) Uchwały odnośnie spraw wymienionych w punktach 2—3 i odnośnie udzielenia skwitowania Dyrekcji i Radzie Nadzorczej. 5) Rozdział czystego zysku za rok 1942. 6) Budżet na rok 1943. 7) Ustalenie granicy pożyczek jakie można udzielić jednemu członkowi. 8) Ustalenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie Spółdzielnia może zaciągnąć. 9) Wybór trzech członków Rady Nadzorczej na trzy lata w miejsce wylosowanych i dwóch członków na dwa lata w miejsce tych, którzy zrezygnowali. 10) Wnioski członków. Wstęp na Walne Zgromadzenie dozwolony jest tylko członkom za przedłożeniem książeczki udziałowej. Zamknięcie rachunkowe i bilans wyłożone są do wglądu członkom w biurze Banku w godzinach urzędowych. Sp. 877

Walne Zgromadzenie członków Banku Spółdzielczego w Brzozowie odbędzie się dnia 18 kwietnia 1943 r. o godz. 9-tej rano we własnym budynku z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 3) Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1942. 4) Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności i kontroli za rok 1942, tudzież wniosek Rady Nadzorczej o udzielenie Dyrekcji absolutorium za rok 1942. 5) Rozdział czystego zysku. 6) Uchwała budżetu na rok 1943. 7) Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni. 8) Oznaczenie najwyższej sumy kredytu dla jednego członka Spółdzielni. 9) Wybór 4-ch członków i 2-ch zastępców do Rady Nadzorczej. 10) Wolne wnioski bez uchwał. W razie braku kompletu przepisanego statutem odbędzie się drugie Walne Zgromadzenie tego samego dnia o godz. 10-tej bez względu na ilość obecnych członków z tym samym porządkiem dziennym. Bilans jest wyłożony do wglądu przez członków w lokalu Banku w godzinach urzędowych. Sp. 885

Walne Zgromadzenie członków Spółdzielni: „Towarzystwo Pożyczek i Oszczędności w Wiśniczu Nowym" za rok 1942 odbędzie się dnia 15 kwietnia 1943 o godzinie 16-tej względnie 17-tej w lokalu Spółdzielni z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Ukonstytuowanie się. 3) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 4) Odczytanie sprawozdania z lustracji Spółdzielni, dokonanej we wrześniu 1942 z ramienia Okręgowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie w Krakowie. 5) Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1942. 6) Sprawozdanie Rady Nadzorczej za rok 1942 i wniosek tejże na udzielenie Dyrekcji skwitowania, 7) Sprawa przekroczenia budżetu za rok 1942. 8) Uchwalenie budżetu na rok 1943. 9) Rozdział czystego zysku za rok 1942. 10) Oznaczenie granicy najwyższego obciążenia Spółdzielni na rok 1943. 11) Oznaczenie najwyższej granicy kredytu dla jednego członka Spółdzielni na rok 1943. 12) Uzupełniający wybór 3 członków Rady Nadzorczej na lata: 1943, 1944 i 1945. 13) Sprawa przyjęcia wzorowego statutu. 14) Sprawa przystąpienia Spółdzielni w charakterze członka do Centralnej Kasy Spółek Rolniczych w Krakowie. 15) Wolne głosy. 16) Zamknięcie Walnego Zgromadzenia. Sprawozdanie i zamknięcie rachunkowe za rok 1942 wyłożone do przeglądu członkom w lokalu Spółdzielni w godzinach urzędowych. Sp. 887

Zwyczajne Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa Budowlanego Urzędniczek Pocztowych Spółdzielni zarej. z ogr. odp. w Krakowie odbędzie się w niedzielę dnia 4 kwietnia 1943 roku w domu własnym przy ulicy Sołtyka nr. 4 o godzinie 16-tej z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącej, 2) Odczytanie protokołu, 3) Sprawozdanie z czynności Zarządu za rok 1942, 4) Sprawozdanie kasowe, odczytanie bilansu, rachunku strat i zysków za rok 1942, 5) Odczytanie protokołu z Komisji rewizyjnej Rady Nadzorczej, 6) Wniosek Rady Nadzorczej o przyjęcie bilansu i udzielenie absolutorium Zarządowi, 7) Rozdział nadwyżki, 8) Odczytanie i uchwalenie preliminarza budżetowego na rok 1943, 9) Wnioski. W razie nieprzybycia

statutem przepisanej ilości członków — Zgromadzenie odbędzie się o godzinę później. Sp. 889

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Spółdzielni Spożywców Pracowników Państwowego Banku Rolnego z ograniczoną odpowiedzialnością, odbędzie się dnia 27 marca 1943 r. o godz. 14 m. 10 w lokalu Państwowego Banku Rolnego w Warszawie (ul. Nowogrodzka 50) z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2. Odczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zebrania w dniu 21 marca 1943 r., 3. Odczytanie sprawozdania Rewidenta Związku „Społem" z odbytej w dniach 6, 10 i 11 czerwca 1942 r. rewizji i powzięcie uchwał, 4. Sprawozdanie roczne Zarządu, 5. Sprawozdanie roczne Rady Nadzorczej, 6. Zatwierdzenie bilansu, rachunku Strat i Nadwyżek, sprawozdań rocznych oraz udzielenie absolutorium Zarządowi i Radzie Nadzorczej, 7. Uchwała co do podziału czystej nadwyżki bilansowej, 8. Zatwierdzenie budżetu na rok 1943, 9. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie Spółdzielnia może zaciągnąć, 10. Wybór 6 członków Rady Nadzorczej i 3 ich zastępców. W myśl § 14 Statutu Spółdzielni Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość obecnych członków. Sp. 899

Dnia 18 kwietnia 1943 roku o godz. 15-tej odbędzie się Zwyczajne Walne Zebranie członków Banku Ludowego, Spółdz. z o. o. w Tarnowie, w lokalu Spółdzielni przy ul. Kaczkowskiego 6, z następującym porządkiem dziennym: 1. Zagajenie i wybór prezydium, 2. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania, 3. Odczytanie listu porewizyjnego, 4. Sprawozdanie Zarządu z zamknięć rocznych za 1942 r., 5. Sprawozdanie Rady Nadzorczej z czynności za r. 1942, 6. Uchwały dotyczące spraw pod 4—5 i uchwalenie absolutorium. Pokrycie straty bilansowej Kasy Stefcz., 7. Budżet na rok 1943, 8. Oznaczenie najwyższej granicy pożyczki dla członka, 9. Oznaczenie granicy najwyższego zadłużenia Spółdzielni, 10. Przyjęcie wzorowego statutu, 11. Wybór członków Rady Nadzorczej (trzech członków), 12. Wolne wnioski. Jeżeli w tym dniu nie zbierze się wymagana statutem ilość członków następne Walne Zebranie odbędzie się w dniu 16 maja 1943 w tym samym miejscu, z tym samym porządkiem dziennym i będzie zdolne do powzięcia ważnych uchwał bez względu na ilość obecnych członków. Sp. 894

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa Zaliczkowego „Pomoc" w Dembowcu, Spółdzielni zarejestrowanej z nieogr. odpowiedzialnością odbędzie się dnia 2 kwietnia 1943 r. o godzinie 16-tej, zaś w braku przepisowej ilości członków o godzinie 17-tej w lokalu własnym w Dembowcu z następującym porządkiem obrad: 1. Odczytanie protokułu z ostatniego Walnego Zgromadzenia. 2. Sprawozdanie z przeprowadzonej rewizji związkowej. 3. Sprawozdanie Zarządu z czynności i rachunków za rok 1942. 4. Sprawozdanie i wnioski Rady Nadzorczej. 5. Uchwały odnośnie spraw wymienionych w punktach 2—4 i odnośnie udzielenia skwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. 6. Ustalenie sposobu pokrycia straty bilansowej. 7. Plan pracy i budżet na rok 1943. 8. Ustalenie granicy pożyczek, jakich można udzielić jednemu członkowi. 9. Ustalenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie Spółdzielnia może zaciągnąć. 10. Wybór 3 członków Rady Nadzorczej. 11. Wnioski członków, zgłoszone w terminie statutowym. Sp. 901

Walne Zgromadzenie członków Powiatowego Towarzystwa Zaliczkowego Spółdzielni z ograniczoną odpowiedzialnością w Głogowie odbędzie się dnia 10 kwietnia 1943 r. o godzinie 9-tej w pierwszym terminie, o godzinie 10-tej w drugim terminie, bez względu na ilość obecnych członków — w lokalu własnym Rynek 22 — z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, 2) Odczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zgromadzenia, 3) Sprawozdanie z przeprowadzonej rewizji Związkowej, 4) Sprawozdanie Dyrekcji z czynności i rachunków za rok 1942, 5) Sprawozdanie i wnioski Rady Nadzorczej, 6) Uchwały odnośnie spraw wymienionych w punktach 2—5 i odnośnie skwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej za rok 1942. 7) Pokrycie strat, 8) Uchwalenie budżetu na rok 1943, 9) Przyjęcie statutu wzorowego nadesłanego przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Krakau, 10) Wybór 6-ciu członków Rady Nadzorczej, 11) Wnioski bez uchwał. Sp. 902

Kierownik Wydawnictwa: Inż. roln. Dr. Florian Łorzyński, Krakau. Redaktor naczelny: Inż. roln. Dr. Florian Łorzyński, Krakau; Zastępca: Janusz Górski, Krakau. Odpowiedzialny za zagadnienia spółdzielcze: Jan Frąckowiak, Krakau. Kierownik działu ogłoszeń: Henryk Kwilecki, Krakau. Wydawnictwo: Wydawnictwo Rrolnicze, Krakau, Glatzer Str. 48, Tel. 116-79 i 116-80. Druk ZKW, Krakau, Univesitätsstr. 19a. Ważny cennik Nr. 1.